

Fekete Árpád: A kereszténység megismerése (a vallás mélységei)

2., átdolgozott kiadás (nyomtatásra szánva)

Tartalom

- I. Az első csalódások (személyes kerettörténet)
- II. Környezetvédelmi elmélet és ötletek – esszék (első válasz)
- III. Fekete Árpád keresztény-politikai katekizmusa (második válasz)
  - IV. Fekete Árpád vallása (harmadik válasz)
  - V. Még közelebb a tűzhöz (negyedik válasz)
- VI. A méhek és Noé (első függelék)
- VII. Tanácsok szegény, de tehetséges embereknek 7 pontban (2. függelék)

I. Az első csalódások (személyes kerettörténet)

Engem nem más keresztények térítettek keresztény hitre (2001-ben), hanem egyedül jutottam el arra a Biblia olvasása után, és kezdetben erősen párosult ehhez az emberiség bűneinek elítélése (vagy szándék azok megszüntetésére, pl. könyvírással), valamint a Bibliában olvasható csodák (pl. prófétálás, csodás gyógyítások) megtételének hatalma iránt való érdeklődés. De sajnos a Bibliát túlságosan alternatív módon értelmeztem, ami sok későbbi lelki problémám okozója lett (téveszmék), ezért egy ideig nem is foglalkoztam a témával. A kereszténység megismerésére leginkább a különböző keresztény felekezetek léte ösztönzött, illetve a baptista protestánsok buzdítása, miszerint a Bibliát (sokat) olvasni érdemes, valamint a saját problémáim természetfeletti megoldása iránt való vágy (miként a katolikus liturgiában benne van: „csak szólj Uram, és meggyógyul az én lelkem”). Ezek után sajnos nem tudtam beilleszkedni sem a baptisták közösségébe, sem pedig a katolikusok közé. Rengeteget kellett gondolkodnom a teológián, hogy eldöntsem, melyik felekezetnek van igaza, és mi az igazi út az üdvösséghez (illetve, mi az a minimális hit, ami az üdvösséghez szükséges). Ennek során sok dologra rájöttem, például, hogy a Biblia különböző fordításai is nehezítik a Biblia eredeti üzenetének a megértését, de akár még az ósatyák életkorában is eltérhetnek. A protestáns/baptista teológiát gyorsan ki tudtam zárni annak logikai hihetlensége miatt, de a katolikus/ortodox hitemet (vagy annak limitált verzióját) még egy ideig megtartottam, annak ellenére, hogy a Római Katolikus Egyház szentmiséire nem jártam. Talán ebben segítettek azok a csodák (pl. különös egybeesések) is, amiket addig átéltem, bármelyik keresztény közösséggel kerültem is kapcsolatba. Volt, amikor közeledtem a zsidó valláshoz is (pl. Noahidák, messiáshívó zsidók), szóval megint csak elég sokat kellett gondolkodnom ezeken az elméleti kérdéseken (pl. a kreacionizmussal és az Özönvíz-mítoszokkal kapcsolatban). De egy idő

után megint csak lelki krízist kellett átélnem a pénzügyi szegénység és az ezzel párhuzamosan a világban és a személyes életemben történő érdekes (csodás, de talán ellenséges) dolgok miatt. Utána vesztettem el a keresztény hitemet (2009-ben), bár rövid ideig még később néhányszor visszatért. A keresztény hit végét a következő mondással tudtam összefoglalni: „NEM VAGYOK SZŐLŐVESSZŐ”... ami egy Bibliai részre utal (Jn:15:1-5), miszerint Jézus Krisztus a(z igazi) szőlőtő (más szóval „igazi tőke”), Atyja a szőlőműves, a közvetlen tanítványai pedig a szőlővesszők. Véleményem szerint ennek szó szerinti értelmezése nem igaz, hacsak a szőlőtő és szőlővessző szavak értelmét ki nem bővítjük, de akkor is kétes értelmű a metafora. Megjegyzés: kapcsolatba hozható még ez a teológiai kérdés (hogyan szó szerint, nem képletesen értelmezve hamis lehet-e a Biblia) János evangéliumának kezdetével (Jn:1:1), miszerint „kezdetben volt az Ige”... angolul „Word” („Szó”), talán olyan értelemben, hogy a világ dolgainak elnevezése kezdetén a szavak jelentése matematikai pontossággal meg lehetett határozva, de ezen nyelv használata nem feltétlenül lett volna olyan gyors és praktikus, mint az a nyelv, ami az evolúció során alakult ki és vált be. De bárhogyan igyekeznénk is a Biblia szó szerinti igazsága mellett érvelni, egyszerűen elfogadhatatlan volt számomra az a gondolat, hogy Jézus Krisztus legyen az Uram, amikor ez olyan sokszor ellentmond az ésszerűségnek (legalábbis más keresztényekkel közös liturgia, dalszöveg vagy teológia esetén), és túl sok áldozatvállalást követel (mint részben ellenszenves hatalomnak való alávetettség). Tehát, ha visszatért is ezek után a hitem, nem maradt meg sokáig, hanem újra és újra felkeltem, hogy elveszítsem azt (kicsit úgy, mintha ez lenne a férfiasságom feltámadása).

Ezek után a filozófiai teizmus és a természetes teológia, valamint a Buddhizmus megismerése jelentette számomra a magyarázatot a Bibliára is, és ezek tartották bennem a Jó Istenben való minimális hitet (a Bibliával összeegyeztethető módon). Éppen ezért, szerettem volna írni egy könyvet, ami legyőzi a kereszténységet, és már 2009-től kezdve ezen gondolkodtam, csak lassan haladtam vele. Végül is arra jutottam, hogy jobban járok, ha a keresztény hittel (és akár az iszlámmal) is kompatibilis könyvvel próbálom ezt megkísérlni, mert akkor a keresztények is elolvashatják, és nem lesz teljesen nyilvánvaló, hogy a könyv a keresztény hit (és akár az iszlám) ellen születik. A kereszténységgel való kompatibilitás egyszerűen úgy valósulhat meg, hogy népszerűsíti a filozófiai teizmus, illetve a természetes teológia (mint racionális, nem szent írásokra épülő teológia) módszereit, William Paley-hez hasonlóan. Róla is úgy tudjuk, hogy keresztény volt, mégis, a „Natural Theology” című műve sok hozzám hasonló „elkárhozott” léleknek adhat új reményt és magyarázatot. Ez pedig Thomas Paine „Age of Reason” című művével párosítva (a kereszténység és a Biblia helyett) egy tisztább hitet definiál, ami akár az emberi értelemmel is kompatibilis lehet. Szóval, erről a hitről szerettem volna írni egy könyvet, de rájöttem, hogy a Thomas Paine-hez hasonlóan megvalósított (a szervezett Egyház és a Biblia ellen való) direkt kritikai támadással valószínűleg elveszteném a keresztény olvasóimat, másrészt a William Paley-hez hasonló „hittérítéssel” talán éppen a szándékaimmal ellentétes célokat szolgálnék. Ezért döntöttem úgy, hogy a filozófiai teizmust és a természetes teológiát más műveim közé keverem be, amelyek a környezetvédelemről szóltak. Így született a „Környezetvédő elmélet és ötletek” című írásom, amelyet közkinccsá tettem más környezetbarát írásaimmal és a természetes teológia angol nyelvű kifejtésével együtt (2012-2015 körül). Ezek után (illetve eközben), a kereszténységgel kapcsolatos ismereteim akaratlanul is bővültek, ahogyan az emlékezetemben lévő bibliai részekhez újabb gondolatok kapcsolódtak, és a bővülő tudásom szűkítette a megfogalmazásom szabadságát (a kompatibilitás érdekében). 2017-re a korábbi „NEM VAGYOK SZŐLŐVESSZŐ” szlogen helyett még ütősebbet találtam: „A kereszténységet leginkább úgy lehet legyőzni, ha megismerjük és elmagyarázzuk azt.” Egyébként a filozófiai teizmus felől is egyre inkább elkezdtem közeledni a panenteizmus és/vagy a panteizmus felé, illetve ezeknek az elméleti dolgoknak a jelentősége csökkent, és a gyakorlati dolgok vették át a vezető szerepet (mint például a sikerre és a győzelemre való törekvés).

II. Környezetvédelmi elmélet és ötletek - esszék

/ a mű 2. része, az „ötletek” nem tartozik ide, azokat nem közlöm itt /

#1. Bevezető

A környezetvédelmi problémákról bőséges anyagot találhatunk a nagyobb könyvtárakban, az interneten vagy a médiában. Azoknak a műveknek a javát professzionális, nagy tudású környezetvédők készítették, ezért általában sok tény tudhatunk meg belőlük, általában referenciákkal. Ezzel ellentétben, Fekete Árpád inkább a meglévő tudásunkra alapoz, segít a tények jobb értelmezésében, emlékeztet, népszerűsít, és legfőképpen megoldást keres a problémákra. Először azt kell megértenünk, hogy a megoldást inkább a társadalomban kell keresnünk, mint a természettudományok vagy a technológia területén, hiszen az emberiségnek eddig sem a hatalma, hanem inkább a hajlandósága, akarata, egyetértése és együttműködése hiányzott a környezeti problémák megoldásához. A lényegét minden egészséges ember meg tudja érteni: az emberi tevékenységek annyira megváltoztatták a Föld bolygót, hogy az egyre kevésbé lett alkalmas az élet támogatására. Ha ez továbbra is így megy, akkor az sok növény- és állatfaj, sőt talán még az emberiség kipusztulását is okozhatja, az esetleges túlélő embereknek pedig sokáig kellemetlen környezetben kell élniük. A veszély mértékéről és a problémák nagyságáról már megoszlanak a vélemények, és ezek jobb megértésében jól jönnek a professzionális környezetvédők művei.

Ha tehát megértettük, hogy milyen problémákkal állunk szemben, érdemes közösen megoldanunk azokat. A tudomány és a technológia nem tudtak és nem tudnak az összes problémára megoldást adni. Ezek csak eszközöket adnak a kezünkbe, de az eszközök önmagukban nem elegendőek a környezetvédelmi problémák megoldásához, ha ahhoz nincs meg a kellő akarat. Vajon meg tudná menteni a Földet a tömegpusztító fegyverek alkalmazásától egy újabb technológia? Vajon megmentene egy őrült tudóstól pusztán a technológia? Vagy megmentheti a technológia a veszélyeztetett állatfajokat a kipusztulástól a nagy éhínségek idején? Érezhető, hogy ide több kell. Arra van szükség, hogy az emberek nagy része azt tegye, ami jó az élővilágnak és az egész emberiségnek is. Ebben segíthet a világnézeti és etikai oktatás is, de még inkább a gazdasági és politikai rendszer módosítása, hiszen az emberek többsége keveset törődik a környezetvédelemmel, amíg a többi út versenyképesebbnek tűnik. A környezetvédő mozgalom szorosan összekapcsolódik a politikával, és állandóan igyekszik befolyásolni a döntéshozókat szavazatokkal, ötletekkel, a tények megmutatásával és szakértői segítséggel.

Van, ahol a természetvédelem és az emberiség túlélésének ügye segítik, és van, ahol akadályozzák egymást. Ha nem lett volna emberiség, akkor a világ valószínűleg természetesebb és megjósolhatóbb lenne, mint most. Az emberiség viszont talán képes megvédeni a földi élővilágot egy úrból érkező fenyegetéstől, és talán képes átmenteni az élővilág egy részét egy másik bolygóra. Tehát nem tudjuk, hogy az emberiség jót vagy rosszat tesz-e hosszú távon az élővilágnak. Azt viszont tudjuk, hogy a természetes élővilág jót tesz az emberiségnek, hiszen táplálékot, tudást és energiát ad. Ezért a természet egy részét mindenképpen érdemes megmenteni. Sajnos az emberiség felelőtlenségének köszönhetően az i. sz. 21. század elején a természetes élővilág egyre inkább területeket vesz, és az élettelen környezet állapota is egyre inkább különbözik attól, ami az évmilliók során fenntarthatónak bizonyult. Ezután talán már az emberiség túlélése a tét. Az embereknek néha együtt kell működniük, néha pedig versenyezniük kell egymással a túlélés érdekében. A környezetvédelmi megállapodások példát mutatnak az együttműködésre. Van, amikor a jó együttműködés formáját nem könnyű megtalálni. Ilyenkor talán segíthet, ha evolúciós

szempontból előnyös és kényszerítő környezetvédő ötleteket csepegtetünk.

#2. Környezetbarát mondatok (mű végéről áthelyezve)

Nem fontos fikcionális irodalmat tanítani, de annál fontosabb képességeket, etikát és törvényeket tanítani.

A retorika a középkori egyetemeken még mindig jobb volt, mint a képzeletbeli történetek irodalmának oktatása a 20. századi Magyarországon.

Félek, hogy a technológiai fejlődés rosszabbá teszi a dolgokat a Földön: a társadalmi fejlődésnek fel kell zárkóznia.

Ha Afrikában magas a születések száma, a szegénység elkerülhetetlennek tűnik, ők a felelősök. A városokban a születések száma kisebb lehet.

A pénzügyi szolgáltatások mindenképpen pénzbe kerülnek. Ha ennek a pénznek csak egy kis része is a szegényektől jön, az nem fogja őket még szegényebbé tenni?

Az olcsó munkaerő olyan, mint egy mágnes a szegény gazdaságoknak. Vajon a humanoid robotok fejlesztése inkább a gazdag országokat segíti majd?

Egy jövődő nagy gazdasági válságban, az önfenntartás és valamennyi plusz túlélhet, a kereskedelemtől való függés kockázatos.

Mi az olcsóbb: építeni egy hagyományos, országos infrastruktúrát Burmának, vagy a városokat és falvakat önfenntartóvá tenni?

Az állam akkor tud minőségi munkalehetőségeket biztosítani, ha a megfelelő képességeket (és nem csak tudást) tanítja jó előre.

Minőségi munka kell a gazdaság fejlődéséhez, és ha magas a munkanélküliség, az államnak kell munkalehetőségeket biztosítania.

Két tényezője van az olvasók elérésének: a könyv minősége (súly), és a kampány minősége (gyorsulás). Van harmadik is? Az a hírnév lehet (sebesség).

Miképpen David Hilbert beszéde néhány matematikai probléma listájáról egy évszázadig is formálta a matematikát, a környezetvédő kutatási feladatok egy gyűjteménye hasonlóképpen formálhatná a környezetvédelmet egy évszázadig is.

A gazdagok nagyon meg tudnák változtatni a világot. Viszont nem mindig ők azok, akiknek jó ötleteik vannak a világ megváltoztatására. Ennek az az egyik oka, hogy nem ők azok, akik a legjobban szenvednek a világ miatt.

Sokszor hivatkoztak arra, hogy a hulladék jobb újrahasznosítása nem kifizetődő. Ha ez nem kifizetődő a versenyszférában, közmunka keretében még kifizetődő lehet.

A munkánk iránti kereslet valószínűleg nagyobb akkor, ha az alkotásunk nem csak a közösség egésze számára jelent áldást, hanem közvetlenül is örömet tud okozni a vevőknek, vagy a javukra tud válni, és a munkánk gyümölcsének élvezéséhez nem szükségesek még további áldozatok a részükről.

A hírességeknek, az újságíróknak és a vallási vezetőknek érdemes időnként előhozniuk a környezetvédelem témáját, és ezt érdemes jó minőségben tenniük.

A tanároknak érdemes minden környezetvédelemről szóló (hazai vagy nemzetközi) verseny és pályázat hírét ismertetniük a diákokkal, hogy más versenyek helyett azokon induljanak.

Az építészek a biztonságra és a hatékonyságra koncentrálhatnának, nem csak a mi időnkre, hanem az épület egész tervezett életére is.

A gazdagság nem oka a születések alacsonyabb számának, hanem a gazdagság inkább annak következménye.

Összeegyeztethető-e egymással a környezetvédelmi fenntarthatóság, a gazdasági fenntarthatóság és az emberi elégedettség?

Az emberi túlnépesedés nagy nyomást fog kifejteni a környezetre, amit valószínűleg csak ellennyomással lehet korlátozni, mint például azzal, hogy több és több területet vásárolunk a Természet számára, míg el nem jön a nagy válság.

Az emberiség ismeretei már olyan szintre növekednek, hogy egyre nagyobb jótetteket, de egyre nagyobb gonosztetteket is képesek egymás ellen elkövetni az emberek... A technológia viszont korlátozható azzal, ha csökken a túlnépesedés, mert ebben az esetben csökken a piac mérete és a specializáció.

A környezetvédelemnek nem csak arról kell szólnia, hogy folyamatosan védekezünk a problémák ellen, hanem arról is, hogy ellentámadást indítunk a megoldásuk érdekében.

A környezettudatosság csak a saját határain kívül hódíthat.

#3. Környezetvédelem és túlélés

Az emberi tevékenység már az ókorban is károsította a természetet, például sok fát kivágtak és eltűntek az elefántok Észak-Afrikából. De az Ipari Forradalom óta az emberiség fejlődése annyira felgyorsult, hogy az nem csak a természetet, hanem magát az emberiséget is veszélybe sodorta. A Hidegháborúban az ellenséges felek olyan sok tömegpusztító fegyvert halmoztak fel, ami egy újabb világháború esetén képes lett volna elpusztítani az emberiséget. Mivel azóta egyre több ország képes ilyen fegyvereket előállítani, a veszély az i. sz. 21. század elején sem múlt el teljesen. Ezután a technika fejlődésével újabb veszélyforrások jelentek meg, például az, ha valaki a mesterséges intelligencia és a géntechnológia segítségével az emberiségre halálos vírust állítana elő. De nem csak az emberiség kihalásától kell tartani, hanem attól is, hogy növekednek majd az emberek szenvedései. Az i. sz. 21. század elején abba a korba léptünk, amikor megjelennek a globális klímaváltozás rossz hatásai, elfogynak az emberiség olcsóbb energiaforrásai, egyre jobban

kimerülnek a termőföldek és az édesvízkészletek, egyre inkább visszaszorulhat az óceánok és az őserdők élővilága, az emberi népesség további növekedésnek néz elébe és a gazdagok egyre nagyobb technológiai hatalmat kapnak. Az említett problémák az emberi társadalomban az eddiginél is nagyobb gazdasági válságot, éhínségeket és talán háborúkat is okozhatnak. Lehetségesnek tartjuk azt, hogy a válságos helyzetben nem tartják majd be a nemzetközi környezetvédő megállapodásokat, és hogy ez tovább növeli a problémákat. Valószínűnek tartjuk, hogy a természettől eltávolodott emberiség sokat fog szenvedni, és a kannibalizmust is lehetségesnek tartjuk, de a faj túlélésére nagy esélyt látunk. Mit tehetünk ebben a helyzetben?

Elkezdhetünk környezettudatosabban élni, csatlakozhatunk a környezetvédő mozgalomhoz, és akár aktivisták is lehetünk, hogy valamivel csökkentjük az eljövendő szenvedéseket. Ez sokszor csak olyan, mint a tüneti kezelés. Ha viszont nem csak ideiglenes megoldást akarunk, akkor meg kell találnunk a problémák okait, és meg kell szüntetnünk azokat. Elégé nyilvánvaló, hogy a világ az emberiség tudományos és technikai fejlődése miatt változott meg ennyire, és a problémák a túlnépesedés és az emberiség pazarló életmódja miatt fokozódtak. Az emberiségnek előbb vagy utóbb úgyis rá kell jönnie, hogy a népesség méretét korlátozni kell, különben más fogja korlátozni azt, ami több szenvedéssel jár. Előbb vagy utóbb a felelőtlen pazarlást, például az egyszer használatos csomagolóanyagok pazarlását is minimálisra kell csökkenteni, mert az nem fenntartható. A környezetvédelem érdekében jobb lenne előbb megtenni ezeket, és ennek érdekében mi is tehetünk kisebb lépéseket. Egyébként a legfontosabb most a túlélés, és ennek érdekében különösen vigyázni kell arra, hogy az atomfegyverek előállítására képes országok ne használják azokat, és lehetőleg más végzetes technológia se kerüljön felhasználásra. Nem elég csak leszerelni az atomfegyvereket, hiszen egy háború esetén gyorsan újra tudnák azokat gyártani. Olyan oktatási és politikai helyzetet kell teremteni, amelyben az atomfegyverek és más tömegpusztító fegyverek gyártása és felhasználása nehezzé és értelmetlenné válik. Az emberiségnek meg kell tanulnia elfelejteni, amit érdemes elfelejtenie, és egyre igazságosabban kell bánnia a Föld különböző népeibe tartozó emberekkel.

Az emberiségben megvan ugyan a környezettudatosság, de sajnos az a tapasztalat, hogy mind a magángazdaság, mind a demokratikus politika inkább a rövid távú érdekeket szolgálta, mert a vásárlók és a szavazók a jobb életszínvonalat választották a fenntarthatóság helyett. Ha ez továbbra is így megy, valószínűleg nem tudjuk megakadályozni az eljövendő válságot, és gondolnunk kell a saját túlélésünkre. Meg kell értenünk, hogy milyen veszélyek várnak ránk, és hogyan kerülhetjük el azokat a saját életünkben. Vannak, akik inkább egy hirtelen jövő, teljes összeomlásra készülnek, az ő mozgalmuk angolul a „survivalism”. Ők sokat tanulnak a szükséghelyzetekről, élelmiszert raktároznak el és megtanulnak a fegyverekkel bánni. Vannak, akik inkább csak egy nagy gazdasági válságot várnak, és olyan szakmát tanulnak, amire a válságban is szükség lesz. Vannak, akik szegényebbek, és jobban teszik, ha nem vállalnak gyereket. Vannak, akik gazdagabbak, és több lehetőségük van a válságra való felkészülésre. Egy gazdag embernek érdemes olyan szövetségesekkel körülvennie magát, akiket anyagilag támogatott, és akik hálásak neki. Ezekkel az emberekkel érdemes önellátásra és önvédelemre berendezkednie. Az önellátás helyett a létszükségleti cikkek gyártása is járható út lehet. Az egészben az az érdekes, hogy ha valaki a saját túlélésére készül, azzal valószínűleg az emberiség túlélését is segíti. Mert ha valaki az összeomlásra készül, akkor csökkenteni szeretné a függő helyzetét, és ha a világban csökken a kereskedelemről való függés, akkor valószínűleg csökken a környezetet károsító fogyasztás is.

#4. Környezetvédelem és hit

Több olyan dolgot is felfedezhetünk a Földön, amivel nem vagyunk megelégedve. Nem vagyunk elégedettek azzal, ha állatok kell leölnünk az élelemért, és azzal sem, ha gondoskodnunk kell a székletünk eltüntetéséről. Nem vagyunk elégedettek azzal, ha túl sok dologra kötelez a társadalom, és azzal sem, ha a bűnözők megtámadnak bennünket. Nem vagyunk elégedettek az emberek erkölcsével, de nem vagyunk elégedettek az emberek erkölcsét javító vallásokkal sem, ha azok a vallások hamisak. De ha elégedettek lennénk is a földi világgal, akkor sem lennénk elégedettek azzal, hogy meg kell halnunk. Ha bántanak bennünket a földi életünk efféle tökéletlenségei, és eltávolodunk tőle, az azt jelenti, hogy közelebb kerülünk egy olyan élethez, amire vágyunk. Ha még közelebb szeretnénk kerülni a boldog élethez, aminek a helyét Mennynek is nevezhetünk, akkor érdemes elgondolkoznunk azon, hogy ennek a létezése mennyire valószínű, és hogy mit tehetnénk azért, hogy valószínűbb legyen az, hogy oda jussunk.

A történelem első világvallásai is megpróbálták választ adni ezekre a kérdésekre, és talán ennek köszönhetik azt, hogy sikeresek lettek. Ezek a vallások általában egy olyan személy köré épültek, akit tévedhetetlennek és természetfölötti hatalommal rendelkezőnek tartottak, aki újszerűen tanított, és akinek a tekintélye a vallás terjedésével egyre nőtt - ezután pedig a neki tulajdonított állításokat tekintélyvel bizonyították. Ilyen tekintélyre alapuló vallás volt a kereszténység is. Az idő során azonban kiderült, hogy ennek egyes állításai ellentmondani látszanak az emberiség tudományos felismeréseinek. Ezek után az emberek egy része szakított a kereszténységgel, de nem szakított néhány olyan dologgal, amit a kereszténységben szeretett: a humanisták még szerették az etikát, a deistáknak pedig még volt hite. Hasonlóképpen, mi azt hihetjük hogy a csodák lehetségesek, és a Mennybe juthatunk. De Istent az értelem felől közelíthetjük meg, és nem a vak hit által. Azt a tudományágot, amely az Isten létezése melletti érveket, és Isten tulajdonságait, valamint az akarátat fürkészi, természetes teológiának nevezzük. Azért hívják így, mert a tudásának forrása a természet, ami már az emberiség előtt is létezett, és nem szent szövegek, amelyeket bölcs emberek is készíthettek.

Itt észre lehet venni, hogy a természetes teológia és a környezetvédelem jól tesznek egymásnak, mert az Istenről alkotott tudás forrását meg kellene védeni. Sejthetjük, hogy Isten akarata is az, hogy védjük a környezetet, hogy a teremtését olyan szépnek őrizzük meg, mint előtte. Ha javítunk ezen a világon, akkor igazságosnak tűnik az, hogy jobb világba kerüljünk. Ezért a környezet védelme az Istenben és a Mennyben való hitnek az egyik területe lehet, és éppen ezért, az Istenben való igaz hitet megőrizni a környezetvédelem egyik területe lehet. Ezért a természetes teológia némi helyet érdemel itt. A természetes teológia nem csak a környezetvédelemmel, hanem más vallásokkal és a tudománnyal is kompatibilis. A más vallások hitének a természetes teológia egy kiegészítő forrása lehet, vagy akár egy tanított tantárgy is lehet egy valláson belül, vagy vallások közötti protokoll, esetleg lelkiismereti mozgalom is lehet. A tudomány sem lenne teljes Isten létezése lehetőségének tanulmányozása nélkül. A szent szövegekkel ellentétben, a természetes teológia növekedhet és egyre tökéletesebb lehet. Ezért a természetes teológia olyan, mint a tudomány, és igazi tudomány lehet, ha az igazi tudomány módszereit használja - amelyek nem kevésbé, hanem inkább szigorúak a 20. századi tudománynál.

Ha csak a természetes teológiában hiszünk, akkor felvetődhet bennünk egy kérdés: ha Isten létezik, akkor miért engedett meg és valószínűleg támogatott is olyan sok hamis vallást? Különböző válaszok adhatók erre a kérdésre, például az, hogy azok a vallások, amelyeket Isten támogatott, jobbák voltak, mint a körülöttük lévő vallások, vagy pedig Isten meg akarta tanítani nekünk, hogy milyen gyengék vagyunk. Az is lehet, hogy éppen azok a vallások éltek sokáig, amelyek belső értékei között szerepelt az adott vallás túlélésének támogatása is, és Isten nem kifejezetten az

erkölcsi értékeik miatt támogatta azokat. Tehát az emberiség Istenről alkotott tudását egy konvergens sorozatként képzelhetjük el, és a sikeres vallásokat úgy, mint pontokat ezen a sorozaton, amelyek segítenek nekünk a saját konvergenciánkban az Istennel való helyes kapcsolat felé. Ha mégsem, és nem hiszünk Istenben, a természetes teológia még mindig jó arra, hogy megmutassa a fejlődést a hagyománytól és a tekintélytől az értelem és a jobb alapok felé.

#5. Környezetvédelem és etikai elmélet

A világ rosszasága valamekkora részt az emberek rosszaságából adódik. A világ jobbá tételéhez az kellene, hogy az emberek erkölcsösebbek és környezettudatosabbak legyenek. De az erkölcsös és környezettudatos embereknek hátrányaik származhatnak életmódjukból, ami nem teszi vonzóvá azt. Az erkölcsös életmód vonzóvá tételére több megoldást találtak az emberiség történelme során: ilyenek például a vallások, a szigorúan büntető törvények, vagy a társadalmi megbecsülés. Ahhoz, hogy a vallások erkölcsformáló ereje hasson, szükséges lehet a hit, de legalább az, hogy valószínűnek, illetve lehetségesnek tartsuk a vallás állításainak igazságát. Ezért valószínűleg mindenkinek jót tenne, ha azok is kapnának etikai oktatást, akik nem szeretik a vallásokat.

Van egy verseny az élőlények között a túlélésért, a hatalomért és a szaporodásért, amit az evolúció mozgatójának is nevezhetünk. Azt gondolnánk, hogy az evolúció versenye egy olyan verseny, aminek nincsenek szabályai, így az evolúcióelmélet az emberek körében rombolja az erkölcsöt. Azonban az evolúció is ellene van az ember néhány saját maga ellen elkövetett cselekedetének: például a dohányzásnak, a kábítószeresnek és az öngyilkosságnak. Itt nem úgy kell felfogni a dohányzást, mintha az olyan bűn lenne, ami automatikusan ne lenne megbocsátva, hanem úgy, hogy az embert egyre mélyebbre süllyeszti, amitől az ember egyre jobban lemarad a versenytársaitól.

Írott történelmünk óta az ember házasított növényeket és szelídített állatokat használ fel a saját céljaira. Ezen növények és állatok védelméről és szaporításáról az ember gondoskodik, így nekik nem kell részt venniük az evolúciós versenyben, csak annyira, hogy az emberek kegyeit elnyerjék. Így a házasított növények és a szelídített állatok a vetélytársaik elleni harc helyett az emberek számára való hasznosságba fektetik az energiájukat, és ezért képesek fennmaradni. Sok haszonnövény körül az ember irtja ki a gazt, mert a haszonnövény termést hoz. Sok háziállatot az ember véd meg a ragadozóktól, mert húst, tejet vagy tojást adnak. Az emberek feltehetőleg nem csak az állatokat, hanem egymást is szelídítik, így az emberek egymás közti evolúciós versengése nem csak az egymás elleni harcról, hanem az egymás számára való hasznosságról is szól. A közösség azt az embert segítheti, aki hasznosabb a közösség számára.

Az ember közösségekben él, ezért az ember evolúciója nemcsak az egyedek egymás elleni versengéséről szól, hanem a közösségek egymás elleni versengéséről is. Egy közösségen belül az emberek hasonlóak egymáshoz, ezért a közösség egy tagjának szaporodáshoz segítése majdnem olyan fontos az embernek, mint a saját szaporodása. Hiszen az evolúció a testünket felépítő program részleteinek, a géneknek a továbbadásáról szól. A közösségen belül pedig gyakrabban fordulnak elő ugyanazok a gének, mint a közösségen kívül. Egy ember talán többet tesz a saját génjeinek továbbadásáért, ha a közösségéért tesz valami nagyobb dolgot, mintha több gyermeket szülne. Így érthetővé válik az is, hogy evolúciós szempontból értelmes lehet az, ha egy ember feláldozza az életét vagy a szaporodását a közösség érdekében. A hangyák társadalmában ez olyan fejlett, hogy vannak olyan hangyák, amelyek sosem szaporodnak, hanem segítik a közösséget a túlélésben. Ha a

hangyák társadalma evolúcióval jött létre, akkor lehetett olyan időszak, amikor még mindegyik hangya tudott szaporodni, és a közösségi élet során fokozatosan alakulhatott ki a mai helyzet, valószínűleg éppen azért, mert a csoporttársak segítése már akkor is megérte a hangyáknak evolúciós szempontból.

Az élőlények egy csoportjának érdekén kívül létezik az az érdek is, hogy fennmaradjon a Földön az élet. Ez ugyanis veszélybe került az emberiség tömegpusztító fegyvereinek jelenléte és az ember környezetet károsító életmódja miatt, de veszélyben van már régóta egy úrból érkező nagyobb aszteroida becsapódásának a kockázata miatt is. Az egész élővilág megmentésének készsége intelligenciát feltételez, és a motivációja hasonló egy emberi közösség túlélésének motivációjához, ezért az emberek részben alkalmasak arra, hogy megoldják a környezetvédelmi problémáikat. A túlélési vágy ösztönös, az intelligencia pedig azt valószínűsíti, hogy a saját génjeink túlélésének célja a földi élővilág más részeinek a túlélésétől függ. Ezért logikusnak tűnik, hogy az emberek olyan döntéseket hozzanak, amelyek meghozatala növeli annak a valószínűségét, hogy tovább fennmarad az emberi élet a Földön. Etikai környezetvédelemnek nevezhetjük azt, ha valaki a saját hatalmában lévő döntésekkel önként védi a környezetet. Politikai környezetvédelemnek nevezhetjük azt, ha egy csoport környezetvédelmi megállapodást köt, ami befolyásolja az evolúciós versengés szabályait. Oktatási környezetvédelemnek nevezhetjük azt, ha valaki a környezetvédelemre ösztönző tudást kínál.

#6. Etikai környezetvédelem, jó tanácsok

Nem igazságos keményen dolgozni a környezetvédelmen szegény emberként, míg néhány nem etikus gazdag ember élvezzi az életet a szegény környezetvédők helyett. Ezért a szegényeknek a környezetvédelmet anyagi előnyökhöz kell kötniük, de ha ezt nem tudják egyszerűen megvalósítani, akkor talán jobb ötlet számukra az, hogy csak passzív módon foglalkozzanak a környezetvédelemmel, időrááldozás nélkül. Ezt fehér környezetvédelemnek is lehetne nevezni. A fehér környezetvédelem viszont azt is jelentheti, hogy nagyon szigorú etikai elveket tartunk be azzal kapcsolatban, hogy mit ne tegyünk, például, ne vegyünk semmit, ami túlságosan káros a környezetre, illetve ne szavazzunk senkire és semmilyen pártra, amelyik túlságosan káros, ne károsítsuk a környezetet fölöslegesen, ne népesedjünk túl, ne terjesszük a káros technológiákat, illetve még sokkal több konkrét elv ötletét. Ezek az elvek mély életfilozófiában gyökerezhetnek.

Ha sokat szenvedtünk már az életben, elgondolkodhatunk rajta, hogy vajon jó-e az Isten? Talán jó az Isten, csak mi éltünk rosszul. Talán élhetnénk bölcsebben is, ami több örömet okoz. Ha mindig az öröm felé vezető úton haladnánk, talán el is érhetnénk azt. Úgy tűnik, hogy van két nagyon biztos örömforrás, amelyre koncentrálnva legalább az időnk egy részében boldogok lehetünk:

- Arra gondolni amire szeretünk gondolni, és azt csinálni amit szeretünk csinálni
- Hatalmat gyűjteni és irányítani az életünket

Az örömforrásaink és a környezetvédelmi problémákra való gondolás azonban nem mindig esnek egybe. Az a kérdés, hogy hogyan tudnánk összeegyeztetni az aktuális örömforrásainkat a környezetvédelemmel és a hatalomszerzéssel? Az itt leírt fehér környezetvédelem egy választ jelenthet erre a kérdésre. Ha pedig igényesek vagyunk az erkölcsi értékeinkre, akkor a fehér környezetvédelmet radikális módon kell gyakorolnunk, és ez remélhetőleg megnyitja az utat arra, hogy javuljon a gazdasági helyzetünk és később aktívan is foglalkozhassunk a környezetvédelemmel. Tehát, sokféle luxusról le kell mondanunk ahhoz, hogy az élet más

örömeinek bekövetkeztének valószínűségét megnövelhessük.

Hit: a harmadik út:

Néhány ember számára lehet egy harmadik út is, ami boldoggá teszi őket, hit Istenben és/vagy egy spirituális jutalomban, amelyet egy nemes célon való munkáért cserébe remélhetnek. De az ebből származó öröm nem közvetlen, hanem a hit és/vagy hiedelmek erősségétől függ, amelyek gyengülhetnek hosszú szenvedés esetén. Itt van néhány része a hitnek, ami erősítheti a környezetvédelmet:

- Isten, a Világmindenség Teremtője és Uralkodója valószínűleg létezik.
- Isten valószínűleg szereti az életet.
- Isten valószínűleg azt szeretné, hogy szeressük az életet.

Konkrétabb ötletek listája a passzív környezetvédelemért:

- Akik az átlagnál szegényebbek, azok ne vállaljanak kettőnél több gyereket.
- Akik csökkenteni akarják a szén-dioxid kibocsátást, azoknak valószínűleg nem szabadna hétfőnként vagy szombatonként húst ennie, például (vagy egyenek kevesebb húst), VAGY TEJET!
- A környezetvédők ne pazarolják az elektromosságot és a gázt, tehát maradjanak távol a TV-től és a gáztűzhelytől, például (inkább süssenek/főzzenek tükrözött napenergiával).
- A környezetvédők ne publikáljanak olyan technológiai kutatást, ami túl káros a környezetre.
- A környezetvédők ne szavazzanak olyan pártokra, amelyek túl károsak a környezetre.
- A környezetvédők ne vegyenek olyan termékeket vagy szolgáltatásokat, amelyek túl károsak a környezetre.
- A környezetvédők ne vegyenek kölcsön pénzt, ha nincs rá nagy szükségük.
- Dezodort és hasonló szereket csak szükség esetén érdemes használni, dohányozni nem érdemes, stb.
- Van egy olyan ötlet is, hogy rakjuk a szemetünket annak a csomagolásába, amit megvettünk.

#7. Politikai környezetvédelem, szövetség

Az emberi társadalom a politika szabályai szerint működik. Ha ezek a szabályok rosszak, az sok szenvedést okozhat az embereknek. Ezért érdemes tökéletesebbé tenni a politikát, és itt az etika súlya megsokszorozódik. A szabadság, az igazságosság, a jólét és a fenntarthatóság a politika legfőbb céljai közé kell, hogy tartozzanak. Ennek érdekében minél jobban meg kellene egyeznie a demokratikusan megválasztott akaratnak és a bölcs akaratnak, ezért az alapvető világnézeti, etikai és politikai ismereteket a közoktatásban kellene tanítani röviden. A környezetvédelmi problémák a politikában is változásokat kell, hogy okozzanak. Nagyon kell tehát vigyázni az itt említett politikai értékekre, mert lehetséges, hogy amíg valamelyik érték súlya és szerepe erősödik, a másik súlya és szerepe gyengül.

A nehéz időkben a hatalom gyakran központosítottabbá válik és vezérek kezébe kerül, és kevésbé törődik a liberális törvényekkel, legalábbis a történelem ezt mutatja a háborúkban. Ilyen körülmények között, a rend fenntartását és a javak elosztását sokszor jobban végzik az intelligens emberek, mint az elavult törvények. Ezt a meglátást talán már az ókori rómaiak is ismerték, mert veszély esetén hivatalos diktátorokat engedtek meg. A környezetvédelmi problémák tehát az emberek szabadságára is fenyegetést jelentenek, mert egy uralkodó osztályt nehéz eltávolítani, miután nem kell. Sok esetben a liberális pártok szövetségben is állnak a környezetvédő pártokkal,

talán az előbb említett fenyegetés miatt is, de nem csak azért, hanem azért is, mert a szabadság és a fenntarthatóság jó dolgok, és ezek az emberek támogatják a jó dolgokat. Talán éppen ezért szövetkeznek ezek a pártok még általában a szocialistákkal is, hiszen a szocializmus társadalmi igazságosságot jelent, ami jó dolog. Más kérdés, hogy ezek a pártok azt teszik-e, ami a nevükben van.

De hogyan kell védeni a szabadságot egy olyan világban, ami egyre kevésbé szabad, és olyan jövő felé halad, ahova erős irányítás kellhet? A válasz az, hogy nem olyan radikális vagy eszmei liberalizmussal, amely elveszti a többség támogatását a vitás kérdések miatt. Ha egy liberális párt az általa jónak vélt úthoz ragaszkodik, például támogatja a homoszexuálisok házasságát, azzal sok normális szavazót elveszthet, és könnyen lehet, hogy ezért nem fogja elérni a kormányzáshoz szükséges támogatottságot. Egy liberális pártnak a népesség liberális 20%-a helyett a népesség liberális 80%-ának az akaratát kell teljesítenie, de még jobb, ha a népesség 100%-ának az akaratát teljesíti. A bölcs politikusok pártjainak tehát hasonlóaknak kell lenniük egymáshoz, hiszen az, amit a nép akarataként ismerünk, hasonló saját magához, valamint a bölcsesség is hasonló a bölcsességhez. A liberalizmusnak inkább ott kellene megmutatkoznia, ahol segít az életben, például, általában a tiltást vagy a kötelességeket megfogalmazó törvények helyett megfelelő mértékű büntető adókat kivetni. Így például a munkanélküliek is többféle kisebb munkát találhatnak.

A politikai rendszer megváltozása nem biztos, hogy rosszat jelent, amennyiben az előbb említett négy értéknek, a szabadságnak, az igazságosságnak, a jólétnek és a fenntarthatóságnak jobban megfelel. Lehetséges, hogy az ideális politikai rendszerek nagyon különböznek attól, amit eddig tapasztalhattunk. Például, valószínűleg nagyobb esélyegyenlőséget is lehetne biztosítani az embereknek, ha az ingatlanok és a tartozások - sőt még a részvények és hasonlóak - nem lennének örökölhettek, hanem minden ember körülbelül azonos értékű ingatlannal és tartozások nélkül kezdené a felnőtt életét egy olyan államban, ahol nincs államadósság. Ennek a megvalósítása viszont nem könnyű, és hosszabb tanulmányokat igényel a politikai filozófia területén, így túlmutat ennek a könyvnek a határain. Csak példaként lett megemlítve, hogy az ingatlanok öröklése helyett valószínűleg lenne igazságosabb megoldás is azok elosztására. A pénz és az ingóságok elosztására viszont valószínűleg nincs jobb megoldás, mint azok öröklése, mert a szülők ezeket ajándékba is adhatják a gyermekeiknek, és valószínűleg nem is lehet jó törvényt alkotni, ami ezeknek az öröklését korlátozza. Amennyiben az ingatlanok és a tartozások szintjén esélyegyenlőség van, nem rossz dolog az, ha vannak gazdagabb emberek, mert így az emberek motivációt éreznek a sikerre, és egy részük eléggé boldog lehet, és a gazdagok még jobba is tehetik a Földet olyan módokon, amilyeneken egy közösség nem tenné azt.

#8. Politikai környezetvédelem, figyelmeztetés

A politika nagyon meg tudná változtatni a világot, de ehhez illően, a politika nem veszélytelen. Sok érdek ütközik ott egymásnak, és az emberek minden tehetségüket beleadják a versengésbe, ami nem mindig etikus. A politikusok elhitethetik az emberekkel, hogy más politikusok rosszabbak, mint a valóságban, ezért az emberek megutálhatják a politikusokat, ami még rosszabbá teheti a helyzetet. A politikusok félrevezethetik vagy becsapathatják az embereket a támogatás elnyerése érdekében, ami egy igazságos politikus útját megnehezítheti. Általánosságban, a politikusok éppen olyan jók, mint az emberi természet, és ezért egy felvilágosodott embernek nem jó versenyezni velük. Ha egy felvilágosodott ember meg akarja változtatni a politikát, elég lehet neki, ha megosztja a gondolatait és az ötleteit, és ha azok a gondolatok és ötletek jók, akkor valószínűleg úgyis lesznek emberek akik felhasználják azokat. Jobb egy politikusnak megfontolni

egy filozófus ötletét, mint egy elfogult döntést hoznia, és jobb a filozófusoknak is, ha az ötleteik duplán meg vannak szűrve a politikusok által.

Egy demokráciában, a politikai hatalom általában csak 4-5 évig tart, ami nem olyan biztosított, mint egy gazdag ember hatalma. Ezért nemesebbnek látszik gazdasági hatalmat keresni politikai hatalom helyett. Egy gazdag ember egyszerűbben el tud rejtőzni, mint akár egy politikus vagy egy híresség, ami fontos lehet a technológia korában. A gazdagok élete irigylésre méltó, mert nem kell dolgozniuk, ha nem akarnak, és a vágyaikat könnyen kielégíthetik. A politikusok élete viszont küzdelemből és veszélyből áll, legalábbis azokban a korokban, amikor az emberiség nem elég szelíd.

Ha egy politikus hibát ejt, akkor sok ember fogja érte utálni, de ha egy gazdag ember ejt hibát, akkor általában csak pénzt vesz. Sikertelennek lenni azonban nem mindig ugyanazt jelenti, mint hibákat ejteni, ezért lehetséges, hogy az emberek akkor is utálni fognak egy politikust, ha az a politikus jó, például ha szükségszerű, hogy az életszínvonal csökkenjen, és a politikusok nem tudnak tenni semmit sem a csökkenés megállítására érdekében.

Egy politikusnak általában egy párt filozófiáját kell követnie, de egy gazdag ember megválaszthatja a saját filozófiáját. Ennek egyébként nem kell így lennie egy ideális politikai rendszerben, ahol egy pártba való bejutás és bennmaradás bárkinek jogában állna, és a pártokon belüli választások demokratikusak lennének. De mivel nem ilyen ideális politikai rendszerben élünk, valószínűleg jobb egy szabad elmének, ha gazdag lesz, mintha politikus lenne.

A politikusoknak általában esküt kell tenniük, és az eskü szövege tökéletlen lehet, vagy túl sokat követelhet egy becsületes embertől. Ennek egyébként nem kellene így lennie egy ideális politikai rendszerben, ahol nem kellene esküt mondani, csak törvényes köteleességeket megfogalmazni. Mi azonban nem ilyen ideális politikai rendszerben élünk, tehát valószínűleg jobb egy becsületes embernek, ha gazdag lesz, mintha politikus lenne.

Egy kis országban a politikusok hatalmát ugyanúgy korlátozzák a nemzetközi egyezmények, mint a gazdagok hatalmát a törvények. Ha pedig úgyis kötött szabályok szerint kell cselekedni, akkor egy kis országban érdemesebb gazdagnak lenni, mint politikusnak, mert egy gazdag ember a saját országán kívül más országokra is hatással lehet.

A gazdagok teljesen szabadon dönthetik el, hogy a tőkéjüket a környezetvédelemre fordítják-e, vagy nem. Az országok viszont kötelezve vannak arra, hogy a nép akaratát cselekedjék, és ettől úgyszemint térhetnek el nagyon.

Kimaradt fejezet: A túlnépesedés korlátozásának szükségességéről

Kimaradt fejezet: A túlnépesedés korlátozásának liberális módjáról

Kimaradt fejezet: A túlnépesedés korlátozásának ideális módjáról

Kimaradt fejezet: A túlnépesedés korlátozásának kötelező módjáról

... és még két kimaradt fejezet, amelyek talán nem is voltak készen ...

III. F.Á. keresztény-politikai katekizmus

/„Nem vagyok szőlővessző, ti pedig nem vagytok halak.” /

1. Istenben a monoteizmus, a politeizmus, a panenteizmus vagy a panteizmus szerint és filozófiai érvek vagy csodák alapján nem nehéz hinni. („Ne zárd ki annak a lehetőségét, amit talán igaznak lehet bizonyítani, és ne hidd el, amit talán meg lehet cáfolni.”) Viszont a vallások lényege nem ez, hanem inkább Isten vélt vagy valós akarata és az általa nyújtott lehetőségek, illetve az ideális államformáról, mint „Isten Országáról” alkotott kép és annak megvalósításáért tett előkészületek.

2. Az iskolai jó magatartás, a környezetbarát életmód, és a szociális igazságosság melletti voks, mint Isten akarata, a filozófia által is megközelíthető. A vallások viszont Isten akaratának és az általa nyújtott lehetőségeknek azokat a részeit is igyekeznek megközelíteni, amelyekre nehezebb magunktól rájönni, ilyen például az örök élet kérdése, a csodák okai, vagy az ideális államforma.

3. A vallásos közösségek Isten akarataként hirdethetnek olyan etikai parancsokat is, amelyek nem univerzálisak, csak az adott közösség tagjaira vonatkoznak. Tehát, a közösséghez való tartozás előnyeiért, mint lehetőségért cserébe áldozatokat is kell hozniuk, például a bibliai Ószövetség vagy az Újszövetség szerint, ilyen módon növelve a közösség túlélési esélyeit. (Lehet, hogy ezért kell a szunnita iszlámnak is Mekka felé fordulva imádkoznia, de lehet, hogy nem.)

4. A keresztény hit forrása lehet a Biblia az eredeti nyelvein, a Római Katolikus és a Görög Katolikus Egyház, valamint az Ortodox, Kopt és egyéb keleti Egyházak (esetleg az Anglikán Egyház) töretlen hagyományai, mint például az Apostoli Hitvallás, valamint a hozzájuk kapcsolódó történelmi források, műtárgyak, valamint a történelem tanúságtételei amellet, hogy Isten a kereszténységet támogatta. Ha nagyon sokan hittek benne, akkor úgy következtethettünk, hogy ennek kellett, hogy legyen valami oka, tehát egyszerűen elhittük, amit a többség mondott, miképpen a történelmet is. Ezen kívül lehettek olyan emberek, akik személyesen is tanúi lehettek Isten csodáinak a kereszténységgel kapcsolatban, és leginkább ez tette őket hívővé.

5. A kereszténység egy történetet beszél el, miszerint a Názáreti Jézus igyekezett proaktív módon, tanítással és gyógyító tevékenységgel, illetve ördögűzéssel sikeres lenni, jobba tenni a környezetét, és ezáltal a világot, de eközben a saját bevallása szerint a többi embernél kevésbé követte el azokat a bűnöket, amelyeket a gazdagok és a politikusok szoktak elkövetni (vagyis a képmutatást és az igazságtalanságot). Ennek ellenére, az aktivitása kockázattal járt, és a tanításának hírnevéért halállal kellett fizetnie. A halálos ítélet kockázatát valószínűleg még a saját, Keresztelő János idejéből eredő tanítványai is növelték, hiszen Keresztelő Jánost is elítélték, és a tanítványai szívesen háritották Jézusra az összes felelősséget, miként egy „nép, aki szájával tiszteli őt, de a szíve távol van tőle”, és amelyik a „bárány feláldozásával” vádalkuszerű kegyelmet nyerhet a hatóságoktól. Mégis, etikusabb lehetőség híján Jézus önként vállalta a halál kockázatát annak érdekében, hogy megváltoztathassa a környezetét, és ezáltal a világot, hiszen állítólag már 30 éves elmúlt, és azelőtt valószínűleg sokat szenvedett. A sátáni falat, amit Júdásnak átnyújtott, akár egy taktikai védekező lépés is lehetett az ellen, hogy a letartóztatása tőle teljesen független módon, akár bármelyik másik apostol által megtörténhessen, amikor ő alszik. De a nagy túlerővel szemben emberi erővel nem tudott győzni, és talán éppen az ilyen igazságtalan, szorult helyzetekben szokott a színre lépni az igazságos Isten csodatévő ereje, hiszen máskor nem igazán szükséges. A hatóságoknak viszont a „Isten Fia” elnevezés, mint a világ minden népe által támogatott spirituális erő túlzónak hatott, és a támadásokba belefáradt embert ellenérvek hiányában halálra ítélték, hiszen nem tudhatták, hogy az Isten Fia elnevezést hogyan értette pontosan (pl. „csak az Isten Fia” értelemben éppen az ellenkezőjét jelenthette). A keresztire feszítése és a feltámadása után nem csak az ő neve, hanem az összes többi apostolának neve is az Egyház testrészeihez méltó elismerést és

értelmet kaphatott.

6. A történet szerint a Názáreti Jézus halálának okát a Római Birodalom, valamint a zsidó nép törvényeire és az emberiség bűneinek akkumulációjára lehetett visszavezetni, és emiatt a követői csalódtak a zsidók (és valószínűleg a rómaiak) törvényeiben, valamint az emberiség bűneiben is, és úgy tűnik, hogy ezek leváltását Isten csodái is támogatták, legalábbis olyan szinten, ahogy Jézus tanítványai részesültek az ő Szellemében. A zsidó vallás kötelezettségei helyett Jézus Krisztus és az ő követői egy teljesen új, Noé történetére és a hitre alapuló szellemi rendszert hoztak létre, amely jelentősen csökkenteni igyekezett a bürokráciát és a törvények sokasága által okozott bűnököt, és ezek helyett az egyszerű emberek számára jobban felfogható szeretetet és az ősközösséghez hasonló helyi Egyházakat helyezték a középpontba, ahol a közösséghez tartozók jól ismerték egymást, és ahol közösek voltak a bűneik is a publikus gyónások miatt.

7. Szóval, úgy tűnik, hogy a Názáreti Jézus leginkább a dolgok alapos megértése miatt tudott hódítani, azaz valóban, jelentősen tehetségesebb lehetett, mint a kortársai. Miként a kagyló kikristályosítja az igazgyöngyöt, a világ úgy kristályosíthatta ki az Igét (helyileg) Jézus Krisztus emberi elméjében, azaz a tanítást, amit ő hirdetett. Ha tehát Isten Fiáról beszélünk, akkor azt valószínűleg nem a kagylóhoz (azaz az emberhez, illetve sorshoz), hanem az igazgyöngyöz hasonlóan hasonlíthatjuk, amit (részben vagy egészben) át is lehetett adni egy másik embernek, és akár tovább is fejleszteni, mint „apostolok tudományát”. De a jótékony aktivisták, mint amilyen Jézus is lehetett, könnyen akadályokba ütközhetnek, és a hozzájuk hasonlóan viselkedő szélhámosok közé keveredve a szélhámosokhoz hasonló büntetést kaphatnak, vagy az alternatív viselkedésük miatt könnyen magukra maradhatnak a többiekkel szemben.

8. A keresztény tudás értékesebbnek látszott annál, minthogy ingyen adják, és ezáltal másokat, például az ellenségeiket helyezték önmaguknál előnyösebb helyzetbe. (Jézus szerint is: „Ne vessétek a gyöngyeiteket a disznók közé.”) Viszont akkor még valószínűleg nem létezett szellemi tulajdonjog (és valószínűleg látta Isten, hogy ez jó volt így), tehát a tanítást a Biblia Újszövetségi részében alaposan elrejtették, a kibogozásának titkát pedig megtartották maguknak, illetve valószínűleg még átadták a Római Katolikus Egyház cölibátust vállaló püspökeinek. Az is lehetséges, hogy ez a tudás nem tesz jót, ha illetéktelen kezekbe kerül, miként a Tíz Parancsolat egyike is int: „Ne vedd az Úr nevét hiába, mert nem hagyja az Úr büntetés nélkül, ha valaki hiába veszi az ő nevét.” Manapság sem reklámozzák a szakemberek által használt mély orvosi könyveket a nagyközönségnek, hiszen ami az egyik embernek orvosság, az a másik ember számára méreg is lehet.

9. A Biblia leírása alapján úgy tűnik, hogy a kereszténység rendkívüli mértékű szenvedésből született, és Jézus Krisztus elég sok tanítása erre utalhat, nem pedig valami titkos bölcsességet akar közölni. Leginkább azokat az embereket akarta összeszedni, akik maguk is sokat szenvedtek (pl. akiknek a bűn miatt meg kellett gyűlölniük az apjukat és anyjukat, vagy akiknek nem volt mit enniük azon kívül, amit Jézus Krisztus tudott nekik adni), hogy a tanítványai motivációja kellőképpen erős legyen a közös célok végrehajtásához, a változás érdekében. El kell ismerni, hogy ezek a célok részben politikaiak voltak (de valószínűleg nem kormányzási céllal), és talán éppen ezért is kísérte azokat a csoda ereje, miként Julius Caesar-t is. Jézus Krisztus igyekezett minél több embert „lekötelezni” azáltal, hogy jót tesz velük, és a „Szeresd felebarátodat, mint magadat!” mondatra hivatkozva igyekezett kamatostul betakarítani a hálájukat, hogy ezáltal még több ember életére fejthesse ki a befolyását. Ez talán meg is érte nekik, de reneszánsz korára úgy tűnik, hogy ez az Apokalipszisre készülő, de a fenntarthatóbb „Isten Országának” keresését másokra bízó hódítás a

végéhez érkezett, és már inkább káros lett. Egyébként a sok szegény aktivista tevékenységét általában nem nézte jó szemmel a hatalom, de úgy tűnik, hogy Jézus Krisztus követőinek (előbb vagy utóbb) sikerült megalkudnia vele, a zsidók esetében a keresztihalál (vagy annak látszata) vállalásával (ezzel kizárva az uralkodási szándékot és a polgárháborút), a rómaiak esetében pedig a mozgalomnak a Római Birodalom és a Császár számára kedvezőbbé alakításával katolikus populáris elemek felhasználásával (pl. Szentháromság, mint Triumvirátus), a későbbi királyok számára pedig a szentgyónás titkosításával.

10. Jézus Krisztus a törvények mennyiségének csökkentését célozta, hogy azokat könnyebb legyen tökéletesen teljesíteni. Ezen kívül Isten Országának keresésére buzdította a tanítványait, amin valószínűleg részben utópisztikus földi vagy világi birodalomra gondolt („országának nem lesz vége”), részben pedig ennek a spirituális kibővítésére, ami térben, időben, és akár egyéb dimenziókban is az átlagemberek szeme elől elrejtve létezhet, de bármikor megjelenhet a kinyilatkoztatás (illetve apokalipszis) által. Tehát, úgy tűnik, hogy nem csak azt a modellt tekintette jónak, ahol ő a fej, és a tanítványai a test tagjai, hanem a tanítványai fejét is igénybe szerette volna venni, de ő sem ült tétlenül. Ez abból a bölcsességből ered, miszerint az úrnak figyelnie kell a szolgálóra, ezért ebben a tekintetben nem teljesen szabad, hanem maga is szolgálóvá válik, akinek inkább érdeke a szolgálót segíteni, mint nem. Isten Országának fő haszna valószínűleg a kedvezőbb politikai rendszer, ami csökkenti az emberek szenvedéseit és/vagy növeli a természetes élővilág fenntarthatóságát.

11. A jobbágyság jobb rendszernek bizonyult, mint a rabszolgák általi földművelés és gazdálkodás, ezt a sikert pedig részben a kereszténységnek és Isten Országának köszönhetjük. Földet művelni nehéz család nélkül, tehát a jobbágyság is családok köré épült. De ha nincs család, akkor szövetkezetet is lehet alapítani, ami olyan, mint régen a vallásos szerzetesrend, ennek pedig jelmondata: „Ora et labora” (Imádkozzál és dolgozzál.) A szabad családi kisgazda földbirtokok, illetve városi kézműves mesterségek, és a korlátozott méretű termelő szövetkezetek együttes léte tehát emberiség szempontjából a legkedvezőbb gazdasági rendszernek látszik, amely bizonyára jobb, mint korunkban a kapitalisták által alkalmazott munkaviszonyok alsó 50%-a (mint például a több műszakos munkarend, a WC-re menés korlátozása vagy az általános titoktartási kötelezettség és közös megállapodás helyett mindig a vezető utasításainak végrehajtása... még ha manapság korlátozott mértékben dönthetünk is a cégek és a vezetők között). De a jobbágyság mellé kellett katonák is, akik megvédik őket, és akiket nemeseknek hívtak. A jobbágyság rendszerének hanyatlása amiatt történhetett, mert ezek a nemesek visszaéltek a hatalmukkal, és/vagy a katonai kötelezettségeiket nem teljesítették, ami könnyen előfordulhatott, hiszen az indiai kasztrendszerhez hasonlóan túlságosan ritkán lett jobbágyból nemes és nemesből jobbágy.

12. A középkorban a nemesek általában katonák vagy politikusok voltak, és ezért a kockázatos munkáért hűbérként kapták az előjogokat. De az Ipari Forradalom óta az öröklött gazdagságnak nem öröklődik az igazságossága („azé a föld, aki megvédi” jelmondat szerint), ezért instabillá és problémássá vált a rendszer. Igaz, jobb lenne, ha sem az ingatlan vagyon, sem a katonasághoz való jog és kötelezettség nem lenne örökölhető, de a lényeg az: bárhogy változik is a politikai rendszer, a föld azoké, akik megvédik. Ez a bölcsesség pedig lehet, hogy szintén a kereszténységből származik (Jézusnak a „jó pásztorról” szóló példázatából, akinek a juhok a tulajdonai, és ezért védi meg őket – azaz, Jézus lehetett az első lovagok mintaképe, talán Lázárral együtt). Talán még a kommunizmus is merített ebből a bölcsességből, amikor a hadkötelezettséget, azaz az oktató sorkatonai szolgálatot általánossá tette a fiatalok körében. A világ jelenlegi helyzete alapján is úgy tűnik, hogy nem kedvez a fenntarthatóságnak, ha a gazdagok igazságtalanul élvezik

az életet, örömeit és javait, míg a szegények szinte a semmiért vállalják az áldozatokat, a kockázatot és a szenvedést.

13. Az adó 1%-ot és a hívők egyéb jellegű támogatását megnyerni igyekvő, a hit (üdvösséget is emlegető) előtérbe helyezésével hódító vallások nem az Istennek tetsző életmód eredeti céljai, hiszen nem a fenntarthatóságra helyezik a hangsúlyt, hanem az Apokalipszisre, az Armageddonra, és hasonló eljövendő nagy változásokra. Ezeknél jobbak az ókorban Jézus Krisztus születése előtti papok szervezetei, amelyek nem nemzetközi szervezetek, hanem az („Isten Országá” mintájára) állami berendezkedés szerves részei lehettek, pl. tanítói, bírói, áldást hozó és a káros tudományok terjedését korlátozó feladatokkal, és itt a vak hit valószínűleg nem volt az üdvösség feltétele. A káros tudományok terjedésének korlátozására szükség van, és éppen ezért kell, hogy a társadalom által is elismert tudósok egyben papok is legyenek, máskülönben a tudomány túlzott fejlődése miatt összeomolhat a civilizáció (miként az történhetett pl. az ókorban is néhol), de ez újra előfordulhatna akár a 21. században is más tudományágak miatt.

14. Ha a kereszténység által nyújtott áldásokról beszélünk, akkor nem elhanyagolható az sem, miszerint a kereszténység hiánya esetén talán valami annál rosszabb dolog töltené ki az emberek Istent kereső kíváncsiságát (mint például boszorkányság, emberáldozatokat lehetővé tevő politeizmus, vagy erőszakosan, a test erejével hódító és igazságtalanul térítő, Mekka felé való imát megkövetelő iszlám). Lehetséges, hogy a kereszténység az azt megelőző római államvallásnál, azaz a jókat alkalmazó többistenhitnél jobb és hihetőbb volt (a Mithrász kultusznál pedig katolikusabb, más szóval egyetemesebb, vagy általánosabb), és ezért volt létjogosultsága. Valamint, mind a római államvallás, mind a kereszténység überelni látszott a vélhetően emberáldozatokat is gyakorta lehetővé tévő kelta és karthágói vallásokat (bár, vallástól függetlenül sajnos a gladiátorok között öldöklés folyt).

15. Általában a vallásalapítók, akik nagy dolgokat vittek véghez, a tevékenységükkel az emberek egy része számára áldást, az emberek egy másik része számára átkot jelentettek a tevékenységük nagyságából következően. De általában mindegyiknek volt valami mentsége rá, hogy ezt megtegye, az adott vallások tanításai alapján: Mózes a rabszolgaságból szabadított ki embereket (valamint rátekintett az égő csipkebokorra is, ami a természetvédelemre is utalhat), Buddha igényes koldus lehetett, Jézus a Római Birodalom elnyomása ellen küzdött (valamint a zsidó írások megsokasodása ellen), Mohamed pedig valószínűleg bosszút szeretett volna állni az ő területén a kereszténység és Mekka által okozott károkért (illetve meg szeretne volna mutatni, hogy ő többet tud). Én pedig szeretném az alkalmazotti munkaviszonyt szabadabbá tenni (vagy földművelésre, vagy kézműves vállalkozásra cserélni, és a környezetet védeni), szeretnék javítani a szenvedést okozó szegény anyagi helyzetemen, szeretném, ha az országom politikáját kevésbé befolyásolnák a külső hatalmak, a technológia és az Internet (illetve szerettem volna iskolás koromtól kezdve tisztában lenni az engem érintő törvényekről), és szeretném megvédeni a potenciális gyermeke(i)met, vagy a későbbi önmagamot, vagy akár a reinkarnációmot a kereszténység és az egyéb vallások által okozott károktól.

16. A Biblia számomra a Római Birodalom kultúrájának és a zsidóság kultúrájának az ötvözetét mutatja. Az Eucharisztia inkább római (talán a „kenyeret és cirkuszt” mondásra utal, vagy az Arisztotelész által említett Italos királyra), a Szentháromság Triton „istennel” vagy a Triumvirátussal is kapcsolatos lehet (Caesar és Pompeius Magnus ellentétéből), Spartacus és Szókratész halála, valamint Themisztoklész száműzetése Jézus Krisztus halálának prototípusa (vagy hiányos képmása) lehet, Diogenész és a cinikus filozófusok a tanításukban emlékeztetnek a

Bibliára, illetve természetesen ott vannak azok a Római Birodalom által lehetővé vált kulturális hatások, amelyek ok-okozati összefüggésben lehetnek a kereszténységgel, mint pl. az Egyiptomi kultúra, a Buddhizmus, a görög-római kultúra, valamint egyebek megismerésének lehetősége és az ezek által (valószínűsíthetően) nyert zsidó felvilágosodás. Ilyen módon a vallásra a „katolikus”, azaz „egyetemes” elnevezés talán még találóbb, mint a „keresztény”.

17. Az is lehet, hogy Jézus Krisztus, magyarul „Szabadító Felkent” nem más, mint a tinta, amivel arámi és ógörög (koiné) nyelven írták az Újszövetségi Szentírást, és ami Tritonnal, egy görög tengeristennel is kapcsolatos lehet, és amelyet akár meg is ihattak (talán mint az ókori Egyiptomban). Azaz, míg maga Jézus csak egy ember lehetett, addig az írásműve, a „felkent” Jézus, vagyis a Biblia túlélése már szinte olyan biztosra vehető, mint egy istené, azaz Isten Fiáé, amennyiben az írásmű valóban „Istentől ihletett” (és ha „katolikus”, akkor valamilyen szinten valóban az, még ha nem is igaz). Szent Péter pedig akár az írásra használható kréta birtokosa is lehet, egy Kréta szigetéről származó kőé, vagy valami hasonlóé. Illetve, a Bibliában megjövendölt vasvessző talán a rovásíráshoz használt eszközt jelentheti. Pál apostol pedig lehet, hogy csak Senecával és Nero császárral való kapcsolata miatt lehetett képes ilyen népszerűvé tenni a vallást, ami híresebbre sikerült, mint Ehnaton fáraó Amarna-reformja. Illetve az az állítás, hogy a „keresztények gyűjtötták fel Rómát”, lehet ugyanolyan igaz, mint az, hogy Nero adott parancsot Róma felégetésére. A Mária név teljesen hasonló a latinos Márióhoz. Stb. Ez azt jelenti, hogy a kereszténységnek nagyon tömör, és nagyon mély filozófia és spiritualitás, valamint sok ezoterikus titok állhat a háttérben, az adott kor filozófiájának, orvostudományának és egyéb ismereteinek, populáris sztorijainak szummájával és sok félreértelmezési lehetőséggel, és a rejtett ismeretei megértésének még én sem értem a végére (ahogyan Jézus az akkori „világ világossága”). De hasonló spiritualitást találhatunk korunk legnagyobb írásaiban, pop zenében és sikerfilmjeiben is.

18. A kereszténység árnyaltabb értelmezéséhez érdemes lehet még megismerni annak a kornak a zsidó kultúráját, ami ugyancsak nagy változáson ment keresztül. Jelentős személyek: Hillél az Öreg, Gamáriel az Öreg, Bar Kohba. Jelentős fogalmak: szanhedrin (városi tanács), nasi (zsidó herceg, a szanhedrin elnöke), szukkót (a sátrak ünnepe), meg a Názáreti Jézus a Názáret Felszabadítója címet is jelentheti (talán a Názáreti Nasi). Jelentős dolgok még: Citrus medica, Phoenix dactylifera (datolyapálma és levele), Myrtus (mirtuszág), Salix (fűzfagally), Hillél szendvicse, Kebap / Kebab, Gírosz / Gyros. A Gyros görögül kört is jelenthet, de rovásírással is érdekes lehet. A Júdaizmus valószínűleg azért Júdaizmus, mert Izrael törzsei közül főleg Júda és Benjámin (illetve talán a Léviták egy részének) hagyományaira alapszik. Rajtuk kívül a WikiPedia szerint Izrael tíz törzse „elveszett”, azaz feltehetően Kelet felé vándorolt, és nem tudjuk pontosan, hogy mi lett a további sorsuk. Ez a szakadás a (sokak által bölcsnek titulált) zsidó Salamon király koráig vezethető vissza a Bibliában, amint egy próféta a rajta lévő köntöst darabokra tépte (ezután pedig úgy sejtem, valami más ruhát vehetett fel). Tehát a rabbik és a léviták feltehetőleg nem azonosak, és elegendő ismeret híján lehetségesnek tűnik, hogy zsidó sapka a lévitákon nem is volt, hanem Rómából ered, és nem fordítva.

19. Izrael, a Biblia feltételezett helyszíne kitüntetett, központi helyet foglal el a térképen, és lehet, hogy ezt már az ókorban is látták. Tehát, az ott jelen lévő három nagy monoteista vallás közül, azaz a zsidóság, a kereszténység és az iszlám közül valamelyik akár Isten kedvence is lehet. Viszont a térképen nem ez az egyetlen hely, ami érdekes hasonlóságot mutat, hiszen Itália formája Új-Zélandra, Nagy-Britannia formája a Fülöp-szigetekre, a Kárpát-medence formája pedig Ausztráliára emlékeztet (ezek pedig nem magyarázhatók lemeztektonikával, mint Afrika és Dél-Amerika partvonalala közötti hasonlóság). De Ausztrália talán mégis inkább az Antarktisznak

feleltethető meg, míg Eurázsia Észak-Amerikának és Afrika Dél-Amerikának (érdekes kérdés, mi okozza a Szuezi és Panama közötti analógiát). Másik földrajzi érdekesség a Bibliával kapcsolatban az Édenkert. A Biblia szerint az Édenkert négy nagy folyója egy helyről eredt – valószínűleg eső formájában az égből, régebbi elnevezés szerint Mennyből – és nem feltétlenül (azaz valószínűleg nem) egy helyre futott be, tehát Mezopotámiába tenni azokat (a jelenlegi Tigris és Eufrátesz folyók miatt) nem biztos, hogy helyes. Van viszont legalább egy rész a térképen, Svájc (az egykori „Holy Roman Empire”, azaz „Német-Római Császárság” része), ahonnan négy nagy folyó ered (Inn/Duna, Rajna, Rhone, és Lago Maggiore/Pó), amelyek különböző tengerek felé folynak (Fekete-tenger, Északi-tenger, Földközi-tenger és Adriai-tenger) és talán ezeknek a stratégiai értéke ihlette az Édenkert-történet mellett a Svájci Nemzeti Himnusz is (miszerint ott lakik az Isten)... legalábbis könnyen elképzelhető, hogy a Biblia korabeli írója ilyenekre gondolhatott, amikor a művét írta... amiből az is következhet, hogy abszolút értelemben nem is Isten ihlette, csak (vagy legalábbis részben) egy nagyon befolyásos személy, vagy idegen lény.

20. A korabeli katolikus kereszténység nem csak a politika, azaz a jog és a törvények területén igyekezett csökkenteni az írás, és ezáltal a beszéd és a szimbólumok segítségével történő gondolkodás döntő szerepét (kis közösségek építésével), hanem az alkotásainak egy jelentős része a Biblián kívüli megfogható (nem közismert jeleket használó) tárgyakban és szokásokban testesült meg, mint például mozaikok, keresztek, „szentségeken” alapuló szerveződés, „szentelmények” (mint Szenteltvíz), művészeti alkotások és misztikus ábrák (mindig ugyanazon betűk helyett), az egyházi rend öltözéke, és a kultúra egyéb nem nyilvánvaló elemein keresztül akár egészen a miseborig kiterjedően, stb. a világban szétterítve, nem pedig mindig mindenhol csak ugyanazt a Bibliát közvetítve, de azt meghaladó erők (mint pl. csodatévő szentek) nélkül. Lehetséges, hogy Isten is éppen azért nehezítette meg a Biblia egyedül történő megértését, hogy inkább az azon kívül eső, kereszténységtől származó kulturális elemek felé irányítsa a figyelmünket (beleértve magát a keresztény közösséget is), amelyek talán a kereszténység megértését is jelentősen felgyorsíthatják. Azt is említést érdemel, hogy Jézus Krisztus nevelőapjának (aki talán a biológiai apja is volt egyben), azaz Szent Józsefnek a Biblia szerint ács vagy asztalos volt a foglalkozása, és ez képessé tehette őket érdekes eszközök készítésére, mint amilyen például a kereszt alakú vázzal készített sárkány (sárkányeregetésre), vagy talán még a hajókormány (amennyiben hajóács volt).

21. Európában a Római Birodalom felemelkedése után elterjedt az indoeurópai-keresztény kultúrkör, amely alól a legjelentősebb kivételt Magyarország területe képviselte, és talán mindmáig képviselheti. A magyar nyelv leginkább a finnugor és a török népekkel rokon, ami köztudott, de ennek az oka magyarzatában már jelentős eltérések léphetnek fel. Valószínűbbnek látszik, hogy a finnugor és a török eredetű szavak két ősből népek utólagos keveredése során kerültek egy nyelvbe, és így jött létre a mai magyar nyelv a történelem során megjelenő egyéb jövevényszavakkal (és pl. névelőkkel) együtt. A hivatalos értelmezés szerint a török eredetű szavak még keleten, a Honfoglalás előtt kerülhettek a nyelvbe (vagy legkésőbb a Vérszerződéskor), de a magyarság Kárpát-medencei története során is bőven volt alkalom arra, hogy a magyarok a törökök nyelvcsaládjába tartozó népekkel keveredjenek, különös tekintettel az avarokra, akik a Honfoglalás előtt itt éltek (a szlávokkal együtt), és feltehetőleg a kunokra, akik a Tatárjárás pusztítása után segítettek benépesíteni az országot, nem is beszélve magukról a törökökről a Török Hódoltság idején (utóbbiak már inkább csak spirituális közösség által, de terelgethették a magyar nyelvet az övékhez való hasonlóság irányába). Ennek alapján valószínűsíthetjük, hogy valóban a Honfoglaló magyaroktól származnak a nyelv finnugor vonásai (erre utalhat még a vélhető Székesfehérvár / Rosztov / Sarskoye Gorodishche elnevezési kapcsolat), és a Honfoglaláskor jöhetett létre a magyar (talán mint merya+avar), ahhoz hasonlóan, ahogyan az angol nyelv szász és normann nyelvekből

tevődött össze. De mi van akkor, ha mégsem a Honfoglalók voltak a finnugor eredetűek, hanem pl. a kunok vagy az avarok? Ez a keveredés (gepidák, hunok, avarok, szlávok, honfoglalók, kunok, stb.) nyelvcsaládokba sorolása hasonlóan érdekes kutatási témát jelenthet, mint a kereszténység története, ami szintén népek találkozásáról szólt (pl. egyiptomi, babiloni, héber, arámi, görög, latin, stb.), és a kereszt akár a keresztelésre is utalhat.

22. A honfoglaló magyarok sikere talán a spirituális felkészültségükből is következett. A Szentháromságtagadó Arianizmus például gyorsabban terjedt a Római Birodalmat körülövező területeken, mint a „katolikus” Szentháromság hite, egy könyv szerint, ami könnyebben is keveredhetett az adott népek tradícióival (pl. a sámánizmussal), ezért lehetséges, hogy Géza és István király csak erről tértek át a Katolikus és az Ortodox vallásokra (de még valószínűbb, hogy a „Tengrizmus” követői lehettek, ami szinte az összes nagy világvallással kapcsolatba hozható a sámánizmus mellett). A hét vezér neve pl. a kereszténység által emlegetett hét főbűn ellentétpárja lehet, mint hét erény, így Álmos Lustaság, Előd (előke) Falánkság, Ond (...) Bujaság, Kond (kontó) Kapzsiság, Tas (a kacsza – Fekete István: Vuk) Kevélység, Huba (apa) Irigység, Töhötöm (tehetem) Harag (lásd még ehhez a Hét Ókori Görög Bölcset). De az ősmagyarok történetei más titkokat is magukban hordozhatnak a kereszténységgel kapcsolatban. „Jézus Krisztus”, illetve „Krisztus Jézus” neve írható pontos J-vel vagy el-ipszilonos LY-vel (románoknál I-vel), és akár K-vel vagy C-vel, a rovásírás szimbólumainak alakváltozatai pedig mind támogatni látszanak ezt (0 vagy 1, igen vagy nem). A Gyula névből a magánhangzókat kihagyva a GY-L betűkombinációkat kaphatjuk, amelyek rovásírással hasonlóak a G-R betűkombinációhoz (pl. Óg Úr, Ugar, vagy Ugor, „HetumOger”, esetleg girosz, a görög Gyros, mint „KöR”, magyarul is hasonlóan), és megfelelő módon összeillesztve a rovásírás ezen szimbólumait egészen hasonló ábrákat kaphatunk a piramisokhoz (2 vagy 3 piramist ábrázolva), ahol a piramisok a Szentháromságra is utalhatnak. Platón Timaeus c. műve szerint a piramisok a tűz őselemmel hozhatók kapcsolatba, de a Gyula, mint Gyúl, is kapcsolódhat a tűzhöz, ami általában a legmagasabb rangú őselemet és angyalt jelenti. Ezt pedig a keresztény Árpád-házi királyok a tűzzel-vassal való térítések és közösen elhatározott bosszúk által igyekeztek a gyakorlatban is megvalósítani, a tolvajoknak például levághatták a kezét (amit talán bibliai alapokon meg is tudtak indokolni, hiszen a Biblia azt mondja, „ha bűnre csábít a jobb kezed, vágd azt le”).

23. Jézus Krisztus néhány mondása inkább cinikusnak tűnik, mint igaznak. Ilyen például:

--- „Boldogok az irgalmasok, MERT ők irgalmasságot NYERNEK.”

Ez pontosabban megfogalmazva azt is jelentheti, hogy bár több esélyük van így az irgalmasság elnyerésére, mint egyébként, ezzel együtt általános értelemben lesüllyedhetnek a társadalmi ranglétrán, azaz nagyobb lesz az esélyük arra is, hogy irgalmasság elnyerésére szoruljanak. A Biblia még rengeteg ilyen mondást tartalmaz, amely, mint a kétélű kard, látszólag valamire buzdít, de valójában éppen az ellenkező irányt támogatja szellemileg, ami a farizeusok szidalmazására is igaz lehet, hiszen egy idézet szerint a Térítő azt mondta, hogy „akit szeretek, megfenyítem”.

--- „Boldogok a tiszta szívűek, MERT ők meglátják az Istent.”

Ez pedig kombinálható azzal a bibliai idézettel, miszerint Isten azt mondta Mózesnek: „nem láthat engem élő ember”, ez pedig tovább kombinálható azzal, hogy „a szívből származik minden gonosz gondolat” és akár még „Énok” története vagy a Nirvána is ide tartozhat.

--- „Ha valaki arcul üt jobb felől, fordítsd oda a másik orcádat IS.”

Ez pedig a kívülről érkező problémával való SZEMBENÉZÉST jelentheti, hiszen mindkét orcája látható (ezt demonstrálhatják a régi Osztrák-magyar Monarchia néhány kétnyelvű koronás bankjegyének női arcképei is).

--- „Ha egy mérföldre kényszerítenek, menj el vele kettőre.”

Ez a parancs vagy tanács végrehajtója pedig a gazdasági hátrányt úgy bosszulja meg, hogy kémkedés gyanújába sodorja saját magát, és legközelebb éppen emiatt nem merik megkérni rá, vagy pedig megfigyelők alkalmazása által ők is gazdasági veszteségeket szenvednek el. Az igazi kémek pedig ilyen módon könnyebben elvegyülhetnek a tömegben. (Talán a 21. századra már elavult ez a tanács az informatika miatt.)

--- „Amit fülbe sűgva hallotok, háztetőkről hirdessétek.”

Ennek következménye: ne engedjeteek közel senki olyat a fületekhez, akitől olyan sűgás várható, amit háztetőkről hirdetve rosszul járhattok. (A farizeusok pedig a Biblia szerint a „fülüket befogják”, ami akadályozza a megtérésüket és a „gyógyulásukat”.)

--- „Ha bűnre csábít a jobb kezed, vágd azt le.”

Bár a saját kezemmel ez nem igazán fordulhat elő, hiszen általában saját magam ellen nem vétkezek, tehát nem is bánok meg semmit, az még előfordulhatott az ókorban, hogy egy „megváltott rabszolga” tolvaj vagy késes rabló kezét levágta az, aki erre képes volt, az „én vagyok az úr a saját földemen”, avagy „azé a föld, aki megvédi” filozófia alapján. (Tehát, vajon jó volt-e az, hogy a Gedeon Társaság ingyen osztogatta az Újszövetségi Bibliát?)

--- „Vannak, akik önmagukat férfiatlanították a Mennyek Országáért.”

Azaz a hárembe nem kerülhettek be másképpen... alternatív értelmezés, hogy „Isten Országáért” túl sokat harcoltak, nagy hatással voltak a világra, és talán lányuk született, mint VIII. Henriknek. (Tehát, vajon jó volt-e az, hogy a Gedeon Társaság ingyen osztogatta az Újszövetségi Bibliát?)

--- „Ha valaki nem gyűlöli meg apját és anyját, nem méltó hozzám.”

Egyrészt ez jelentheti a Tíz Parancsolat „tiszteld szüleidet” tanácsa alóli kivételt, mint egyedi eset megemléztetését jogos kritika formájában, másrészt jelentheti Salamon egyik „bölcességének” antitezisét (miszerint az Úr gyűlöli azt, aki háborúságot okoz a testvérek között, és ennek megfelelően inkább azt szereti, hogy a háborúság a gyermekek és szülők között történjen, ha már mindenképpen meg kell történnie az életben maradás érdekében), de harmadik értelmezésképpen jelentheti azt is, hogy Jézus Krisztus ROSSZABB VOLT, mint az, aki nem méltó hozzá. (Tehát, vajon jó volt-e az, hogy a Gedeon Társaság ingyen osztogatta az Újszövetségi Bibliát?)

--- „Aki bűnt követ el, az ördögtől van...” (János apostol első levele)

Ennek alapján, ha jól sejtem, az egész „mea culpa”-t megvalló, és szentgyónást vállaló Római Katolikus Kereszténységet az ördögtől eredeztethetjük. János, mint Zebedeus fia, akár az ókori görög és latin kultúrából is meríthetett a „katolikus levelének” írásakor, vagy akár Zoroaszter alapján az ördögöt, mint az Isten párját képzelhette el, akik nélkül nem létezne a világunk sem, és a bibliai levelet író Júdás apostol is óva int az ördög túlságosan gonosz értelmezésétől. (Tehát, vajon jó volt-e az, hogy a Gedeon Társaság ingyen osztogatta az Újszövetségi Bibliát?)

– „Ha száddal Úrnak vallod Jézust, és szívedből hiszed, hogy Isten feltámasztotta őt a halottak közül, üdvözülsz.” (Pál apostol Rómaiakhoz írt leveléből)... illetve „Aki hisz, üdvözül, aki pedig nem hisz, elkárhozik.” (Márk evangéliumából, a feltámadás utáni részből.) Ezek pedig nem feltétlenül jelentik a Biblia vagy az Egyház tekintélyének elfogadását, hanem talán csak annyit, hogy az apostolok „örömhírként értelmezhető” tanításaiban érdemes hinni, vagy talán csak az kárhozik el, aki egyáltalán nem hisz el semmit, még azt sem, amit a „szemével látott”.

Valószínűnek tűnik, hogy Jézus Krisztus nem csak gyógyítással foglalkozott (ahogyan a négy evangélium a négyféle humort jelentheti, orvosi értelemben), hanem gerilla jellegű harccal vagy Gandhi-féle passzív ellenállással is, ami a lakosság szemében még veszélyesebbnek látszott, mint Barabás, a rabló tevékenysége, akit szabadon engedtek. A csodálatos gyógyulások kivitelezéséhez pedig éppen ennek a harcnak az áldozatai adhattak spirituális energiát, ahhoz hasonlóan, ahogyan azt mondták, „Ave Caesar”, „Heil Führer” vagy „Szolgám leszel a másvilágon”.

24. A Tíz Parancsolat liberálisan kommunista (avagy anarchista) szelleme szerintem még említést érdemelhet itt:

1. Próbáld meg, minden erőddel NE SZOLGÁLNI más embereket (alárendelt módon). Ha ezzel megvagy, csak akkor vonatkozik rád a következő kilenc parancsolat.

2. Ne faragj fából SAJÁT MAGADNAK (szórakozásból vagy üzleti célból) képeket (max. közkinccsnek).

3. Ne vedd az ÚR nevét hiába (de próbáld elkerülni a szolgaságnak még a gondolatát is és legyél bátor).

4. Tartsd a szombati pihenőnap megsértését TABUNAK, TILOSNAK (emlékezz az 1. parancsolatra).

5. Tiszteld / becsüld apádat és anyádat (azokat, akik életet adnak neked).

6. Ne ölj / gyilkolj (és lehetőleg ne is támadj olyan módon, ami ilyen módon érhet véget).

7. Ne paráználkodj (ne vesd alá magad / ne bujálkodj / ne törj törvényes házasságot + még a 10. parancs).

8. Ne lopj (a közösből sem).

9. Ne legyél hazug vagy csaló azok kárára, akik ugyanolyan társadalmi szinten vannak, mint te (ha tehát proletár vagy, ne kövess el hamis tanúbizonyságot más proletárok ellen).

10. Ne kívánj meg semmit és senkit azoktól, akik ugyanolyan társadalmi szinten vannak, mint te (ha tehát proletár vagy, ne kívánj meg semmit más proletároktól).

IV. Fekete Árpád vallása

1. A vallásom ismeretelméleti alapja: „Ne zárjuk ki annak lehetőségét, amit talán lehetséges bebizonyítani, és ne higgyük el, amit talán lehetséges megcáfolni.” (Ne higgyük el, hogy nincsenek csodák.)

2. Az emberiség, és az annak életterén lakó egyéb élőlények, beleértve magát Fekete Árpádot is (azaz engem), szeretne boldogabb lenni, és ehhez nem mindegy, hogy milyen tudományos, politikai, közgazdasági és katonai (vagy harci) rendszer uralkodik ezen az életterén, tehát hogy jók-e a játékszabályok.

3. Ha az emberiség, és/vagy az annak életterén lakó egyéb élőlények nagy többségére kedvező hatással lenne egy természetfeletti csoda, és még viszonylag igazságos is, akkor nem kizárt, hogy megtörténhet. Ez megadhatja egy rossz rendszer megváltoztatásához szükséges erőt.

4. Ha egy ember nincs rossz hatással a környezetére, és nem szaporodik (tehát nem nemz gyermeket) a többiekkel szemben igazságtalan módon, akkor nem kizárt, hogy nagyon hosszú (akár örök) életű lehet, és ezért is érdemes az életterén található rendszer javításán gondolkodnia, ha az nem lenne megfelelő.

5. Mivel az emberi faj rendelkezik az állatok közül a legtöbb hatalommal, lehetővé vált az emberi faj túlnépesedése, de ez fenntarthatósági kockázatokkal jár, tehát a túlnépesedés korlátozása mind egyéni, mind közösségi érdek.

6. A túlnépesedés korlátozására a gyilkosság, a párbaj, a kivégzés és a háború nem a legjobb

megoldás, hiszen ha ezeket a módszereket túl gyakran alkalmazzák, akkor az növelheti a környezetkárosító technológiai fejlődést, valamint felgyorsíthatja az emberi faj (és ezáltal egyéb fajok) igazságtalan (és ennek megfelelően rossz irányba vezető) evolúcióját. (Ölés helyett tehát egyszerűen az ártalmatlanítás vagy a csonkítás lehet a jobb megoldás, már csak azért is, mert így az ellenségnek a harc után plusz energiájába kerül a sérült ember eltartása.)

7. A túlnépesedés korlátozására a fogamzásgátló és egyéb megtermékenyülést gátló segédeszközök nem jelentik a legjobb megoldást, hiszen ezeket általában nem azok gyártották, akik felhasználják azokat, és ezáltal bepiszkítják a két fél közötti szent kapcsolatot (amelyet a poligámia is bepiszkítana, ezért is tiltott az a püspökök körében a Biblia útmutatásai alapján).

8. Ennek megfelelően a túlnépesedés korlátozásának legjobb módja valószínűleg az önmegtartóztatás (és a testi szeretetnek elsősorban az ölelkezés formájában történő megélése), de ha ez nehéz lenne, akkor emellett még lehetséges a szexuális energia hiábavaló módon történő levezetése (amely megtermékenyítésre valószínűleg nem alkalmas). Ennek megfelelően az evolúciós fejlődés gazdasági szempontjai valószínűleg csökkenteni fogják az emberek ilyen jellegű vágyait Fekete Árpád szerint.

9. Az egyéni szenvedések elkerülése érdekében a túlnépesedést elsősorban az anyagi (elsősorban pénzügyi) lehetőségeknek megfelelően érdemes korlátozni, szóval a minimum, ami könnyen belátható, hogy az átlagnál szegényebbeknek nem érdemes kettőnél több gyermeket vállalnia. De aki ennél mélyebben hisz az igazságosságban, vagy a hosszú (akár örök) életben, annak lehetséges ezeket a feltételeket még inkább megszigorítania, és etikailag kidolgoznia. Éppen emiatt is, az emberek szociális (pénzügyi) igazságosság iránti igénye megnövekedhet, ez valószínűleg nagyobb társadalmi esélyegyenlőséget kíván.

10. A túlnépesedésen kívül az emberiségre még a technológia vagy a mágia túlzott fejlődése is veszélyt jelenthet. A mágia kategóriájába tartozhat például a Biblia, a Korán, az angol pop kultúra, valamint a horoszkóp, hiszen ezeknek a hírneve túl nagy. Fekete Árpád szerint az emberiségre kevésbé veszélyesek a varázslásnak a világszerte el nem terjedt formái, sőt ezek a katolikus keresztény szentekkel kapcsolatos csodákhoz hasonlóan akár Isten támogatására is utalhatnak (a boszorkányok lokális pusztítását tehát részben a környezetükben élő emberek bűnei okozhatják, ezért ilyen esetekben a problémára érdemes először szellemi megoldást keresni, nem pedig a boszorkányok testét ítélni el egyedüli bűnösként).

11. A fenntarthatóság érdekében a technológia korlátozását jó lenne a törvényeknek alávett köznép által is érthető módon megoldani. Ez azt jelenti, hogy tudniuk kell, hogy a technológiai fejlődés veszélyeket rejt magában (miképpen a mágia is), és az emberiség közös érdeke ennek okos és etikus módon való korlátozása. Fekete Árpád szerint például az elektromossággal vagy a kémiával (és atomfizikával) kapcsolatos találmányok nagy része jelentős szerepet játszik a technológiai fejlődés okozta károkból (illetve veszélyforrásokból), de könnyen cenzúrázható lenne.

12. Másrészt a technológia hosszú távú korlátozásához szükséges még a (Lebensraum-os hódító szándékú, náci, elektromosság-kedvelő) nacionalizmus szellemének kordában tartása is, hiszen az országok közötti ellenségeskedés vagy verseny a technológia fejlődésének kedvez. Ennek megfelelően egy Egyesült Nemzetek Szervezete vagy Népszövetség (pontosabban Nemzetek Szövetsége, vagy talán a Kant-féle Nemzetek Ligája) jellegű globális együttműködés szükségesnek tűnik a bolygónk természetes élővilágának fenntarthatóságához, miután egy olyan intelligens faj

szaporodott el benne, mint az ember. A technológia korlátozása és egyéb fenntarthatósági és környezetvédelmi célok tehát nemzetközi egyezmények segítségével (részben) teljesíthetők, és ezek a nemzetközi egyezmények hasonló szerepet töltenek be az emberiség etikai értékei között, mint a környezetbarát vallások.

13. Harmadrészt, a technológia fejlődéséhez nagyban hozzájárult a termékek nagy választéka és specializációja, ezt pedig a globális kereskedelem számára elérhető nagy „piac” tette lehetővé. Az Ipari Forradalmat például Amerika felfedezése segítette. A technológia korlátozásához tehát hozzájárulhat a nemzetközi „piac” méretének csökkentése, ezt pedig elősegítheti a szeparatizmus, a lokalizmus és a hagyományőrzés (amiket a nacionalizmus helyett érdemes bevezetni, annál specifikáltabban). De a piac mérete az emberi népesség számának korlátozásával is csökkenthető, amiről már volt szó.

14. Negyedrészt, a technológia korlátozható a (köz)gazdasági rendszer racionálisabbá tételével is. Még ha egy (köz)gazdasági rendszer nem is mutatna olyan előnyös pénzügyi mutatókat, mint a többi, és rövid távon akár hátrányt is jelenthetne, mégis versenyképes lenne, ha lehetővé tenné a kompetens honvédelmet és az általános boldogság megfelelő szintjét. A modern korban pedig a kompetens honvédelem jelentős kérdését jelentheti az élelmezés, ahol a (városokban dolgozó) lakosság ezúttal inkább negatív terhet jelent, mint pozitív erőforrást, amikor a régi háborúkban a parasztok által tartott állatokat és tartalékokat felhasználhatták erre a célra (azaz a lakosság természetben fizetett, ahelyett, hogy követelt volna). Tehát, ahol lehetséges, érdemes lenne több kisközgazdasági vagy kézműves vállalkozást illeszteni a gazdaságba a nekik megfelelő nagy cégek helyett (a rabszolgákat felszabadító keresztény/harcos középkorhoz hasonlóan). A nagy cégek több kötöttséggel rendelkeznek, a tevékenységi körük nem terjed ki az egyéni jó ötletekre, ezért valószínűleg lassabban tudnak reagálni, mint ugyanannyi kisközgazdasági, szóval a kapitalisták és a kommunisták „kevesebb lábon állnak”, és rugalmatlanok, mert túl vannak specializálódva.

15. A történelemből ismert politikai és közgazdasági rendszereket, azok előnyeit és hátrányait nem érdemes elfelejteni, hiszen ez megvédhet bennünket attól, hogy krízis esetén az aktuális rendszerünket valami még rosszabb váltsa fel. Ehhez jó stratégia lehet, ha a régi rendszerek néhány elemét élni hagyjuk az új rendszerben is, és ennek megfelelően szabadon megengedjük, hogy az országban néhányan kapitalista módon, néhányan a szocialista tervgazdálkodás szerint, néhányan pedig östermelői/kisközgazdasági/kézműves termeléssel vagy egyéni vállalkozás jellegű szolgáltatásokkal keressék meg a megélhetéshez szükséges anyagi javakat. A lényeg a szabadság (ahol az nem okoz túl nagy gondot), és a szabadságból eredő ökoszisztéma (vagyis az ökológiához hasonló gazdaság).

16. A csodákból ítélve Isten valószínűleg létezik, és filozófiailag (alulról építkezve) is megközelíthető a természetes teológia, a panteizmus, panenteizmus, illetve a filozófiai teizmus ismeretében. Az imádkozás szokása a filozófia és a „Mi Atyánk” ima mélyebb ismerete alapján nem igazán fontos, ehelyett valószínűleg többet használ a régebbi vallások által kitapasztalt „áldozat”, ahol talán érdekesebb értéktárgyakat vagy ingóságokat feláldozni, mint állatokat vagy növényeket (hiszen az utóbbiak nem csak jó, hanem talán rossz következményekkel is járhatnak). Az értékek feláldozásával a bűn által nyert („sportszerűtlen”) előnyt talán („karmikusan”) jóvá lehet tenni („szándékos lemaradással”), viszont a bűn folytatása imák és gyónások (illetve imamalom-forgatás) kíséretében kevésbé kedves. A tárgyainktól való megszabadulás során jó ötleteink is támadhatnak, és nagyobb lehet a rend is.

17. Ami a vallásos etikát illeti, a természetfeletti csodák vagy a természet törvényeihez is

(feltehetően) igazodó különös egybeesések valószínűleg támogatják a környezetvédelmet és a szociális igazságosságot, és a szentek életének és több vallásnak a tanulmányozása során is valószínűleg megerősödhet bennünk ez az érzés. Nem mindegy, hogy milyen közösséghez tartozunk, és kinek milyen az értékrendje. A Tíz Parancsolat megfelelő(bb) fordításban és értelmezésben való felírása máig is erős és logikus etikai tekintélyt jelenthet (függetlenül az azt magában foglaló vallásoktól), beleértve azt a „parancsot” is, hogy „Ne vedd(lásd) az Úr (hír)nevét hiába!” Aki pedig ezt a „parancsolatot” megszegi, az valószínűleg túl sokat fogja olvasni a Bibliát, vagy esetleg a Koránt. Ha pedig túl sokat olvassa, és a szavakat megérti, akkor könnyen „megbotol(hat) a Sion-féle szegeletkőben” (kegyetlen).

V. Még közelebb a tűzhöz

1. A Biblia Újszövetségi részének elég nagy része szólhat szocialista, talán „anarchista” trükkökről, amelyekkel erőszakmentesen ellen lehet állni a (gonosz) gazdagoknak, vagy például az idegen katonáknak. Éppen ezért érdemes lehet elolvasni hozzá még Mahatma Gandhi és Lev Tolsztoj a témához kapcsolódó műveit, akik erről hasonlóképpen gondolkodva népszerűsítették az erőszakmentes ellenállás eszméjét. Tolsztoj műve („The kingdom of God is within you”) kiemeli, hogy a kereszténységet annak a követőinek egy része egyre kevésbé értette meg, ami azt is jelenti, hogy a követőinek egy másik része olyan titkok birtokában lehetett, amelyet a Biblia felületes olvasása által nehéz megszerezni... Ezen titkok és módszerek állhatnak a maffiák sikerének hátterében is, amelyek képesek az emberek hatékony beszerzésére, avagy „bemártására”, illetve a beszerzett emberek közötti elvegyülésre. De itt még fontos lehet megemlíteni, hogy a kereszténység által meghatározott tanítások korlátozhatják az eljövendő diktátorok más emberek feletti hatalmát, és a hatalom megosztása által részben jótékony szerepet tölthetnek be úgy általában.

2. A HÉBER, AVAR, KAZÁR, KABAR, MAGYAR (vagy akár tatár, abháziai és kozák) elnevezések között lehet átjárás. Az ősmagyar vallásból (ami feltehetően a Tengrizmus) származó dolgok sok kapcsolatot mutatnak a kereszténységgel, vagy akár a világtörténelemmel (miképpen a Fekete-tenger medencéjének egyes részeit gyarmatosító görögök is, hiszen úgy tűnik, övük a Biblia nyelve és arrafelé lehetett az első keresztény állam is). Ezekről még a Chirón nevű kentaur jutott eszembe az ógörög mitológiából (ne feledjük még, hogy Neptunusz ókori lovas-isten tenger-isten is volt egyben, így kapcsolódhat Tritonhoz is). De persze a keresztény Chi-Rhó szimbólumnak ezen kívül még rengeteg tréfás („csúnya szavakat szaporító”, vagy nyelvtani „Xocus-Pocus” variációk egy témára) és kevésbé tréfás értelmezését is ismerem (pl. vízimalom, kétkezes kard, hajókormány, Trója), beleértve talán egy lónak a szemét elfedő (és ezáltal talán a ló kormányzását segítő) eszközt is. De mikor ezt írom, gondolhatnék akár a görögös HERO vagy a héberes HEBREW (angol) szavakra is, hiszen pl. a spanyolban az X betű a H-nak felel meg (talán mint HE-BREW, azaz „sört főz” értelemben, ami elég hihető is lenne az árpával való bibliai kapcsolat alapján). De a héber még nem feltétlenül jelent zsidót (tehát a Tíz Elveszett Törzs leszármazottját), sem pedig muszlimot (akik egész Kirgiziáig, a „40 földjéig” terjedtek, ami 40 rablót vagy 40 árpaszemet is jelenthet)!

3. Elképzelhető, hogy LEHEL kürtje, és általában a régi kürtök mindkét irányban használhatók lehettek (egyik irányból a szél fújhatta azokat), és a zsidóknak a Biblia szerint egy várost (úgy tudom, Jerikót) úgy sikerült elfoglalniuk, hogy túl nagy zajt csaptak, amit nem bírtak ki a védők (vagy az ő falaik) kitorrés nélkül. Ehhez hasonlóan a Biblia elég sok része titokban mélyebb technikai részeket is tartalmazhat. A görög GYROS szónak elég sok kapcsolódási pontja van a Kelet-Európai kultúrával, a HOLLÓ (crow) szóhoz hasonlóan (pl. az Argonautica c. mű mutatja a

Földközi-tenger medencéjének és az ógörög kultúrának a kapcsolódását, ami segíthetett ott pl. az Arianizmus alapú kereszténység elterjedésében). Ez a kultúra nem csak a körzös olló (vagy holló), a görgethető tésztavágóhoz hasonló Dávid-csillagos Nap-totem vagy az ahhoz hasonló (kocsikeréken hordozható dísz) freezbee irányába terjeszthető ki (mint a fából készült kocsikeréken GoD nevét takaró tárgy egy zsoltárhoz kapcsolódóan), hanem talán a CYROXOLLO szón keresztül akár a Cyrus (Kürosz) perzsa uralkodó és Xenophón Cyropaedia művéig is. Itt kapcsolódhat az egész még Zarathusztrához is, egy ókori perzsa vallás alapítójához, ami kissé hasonló a zsidó, keresztény, és iszlám vallásokhoz. Aki tehát ezt a témakört kutatja, annak talán érdemes elolvasnia az említettek műveit, és még sokkal többet, hiszen fennállhatott a történelem meghamisításának veszélye.

4. Mit lehetne még elolvasni a kereszténység jobb és pontosabb megismerésének az érdekében? Talán magát a Bibliát, a Talmudot vagy a Koránt újra, az itt leírtakkal megerősödve. De talán hasznosabb, ha a „szent írások” helyett (amiket nem érdemes „hiába venni”) a kereszténységhez feltételezhetően lelkileg közel álló történelmi személyiségek életét és műveit vesszük szemügyre, ezek közül álljon itt egy top 10-es listám (**Gandhitól** és **Tolszjtól** eltekintve):

- **Spartacus**, talán RETIARIUS (hálóval és háromágú szigonnyal ellátott) gladiátor társaival?
- Julia Soaemias fia, **Antonius Heliogabalus**, El-Gabal „napistent” tisztelő ókori római császár
- **Szt. Benedek**, a bencés szerzetesrend alapítója (és állítólag Szt. Skolasztika ikertestvére is).
- **V. Károly**, akinek a „birodalmában nem megy le a Nap”, mint 4 ország perszonál-uniója.
- „**William King**” (orvos / filantróp) aki publikáltatta a „*The Co-operator*” c. lapot (újságot).
- **Augusta Ada Byron** (*Byron költő lánya, Ada Lovelace*) mint az informatika (stb.) úttörője.
- **Karl Marx** és az ő művei (pl. „*egy kísértet járja be Európát*” a *Kommunista Kiáltványból*).
- **Kisfaludy Károly**: aki a 19. századi magyar írókat és költőket (pénzügyileg is) támogatta.
- **Kossuth Lajos**, az 1848-1849-es magyar forradalom és szabadságharc egyik vezéralakja.
- **Secondo Pia**, a Torinói lepel híres fotójának elkészítője (a **rádium felfedezésének** évében).

5. Még több érdekes spekulációval is folytathatnám a művemnek ezt a részét pl. a római számok (I, V, X) jelentésével és Spárta ókori nevével (LaCeDaeMon), vagy a fekete halállal, azaz a pestissel (PESTILENCE) kapcsolatban, de ezek talán túlságosan távol mennének a tanított történelemtől, annak egy alternatív verzióját feltételezve. Ezeket tehát csak azzal együtt lenne érdemes közölni, hogy a történelemnek egy alternatív verzióját is bemutatjuk (mint pl. a Fomenko-féle alternatív történelmi kronológia, vagy a „Phantom Time Hypothesis”), de ez megnehezíthetné a jelen írásom népszerűsítését. Ennek megfelelően az alternatív történelmet figyelembe vevő további spekulációknak egy külön művet érdemes szánni, ha publikálhatók egyáltalán. Pl. milyen érdekes, hogy a konstanzi zsinat 1414-1418-ig tartott!

6. A továbbiakban még a kereszténységhez csak lazábban kötődő, de etikai szempontból talán fontos és releváns írásokat közlök. Egy írásművem („**A méhek és Noé**”) a méhek pusztulását az ógörög mitológiával, és ezáltal Noé történetével hozza kapcsolatba, ami talán erősítheti a kreacionizmust is (amiben egyébként jelenleg, ennek írásának idején éppen nem hiszek, de sokat foglalkoztam vele), illetve a méhpusztulások problémájának megoldásában is segíthet egy kicsit. Egy másik írásművem („**Tanácsok szegény, de tehetséges embereknek 7 pontban**”) pedig igyekszik növelni és erősíteni a kisgazdák („**smallholders**”) táborát, akik a kereszténység, vagy legalábbis a Tíz Parancsolat követőinek a barátainak számítanak, hiszen közös ellenségekkel rendelkeznek (feltehetőleg olyanokkal, akik az adásvételt olyan törvényekhez kötnék, amik megnehezítenék a kézműves mesterségekre vagy az őstermelői kisgazda termelésre való átállást).

VI. A méhek és Noé

1. A méhek cége elsősorban a nagy prozsektekhez és az alkalmi betakarításhoz optimalizálódhatott

Amint söprögettem az utcát, egy poszméhnek látszó rovar megközelítette a fejemet, majd felszállt egy fa irányába. Ezen elkezdtem filozofálni, hogy esetleg van-e ennek valami különösebb spirituális oka. Ekkor ötlött eszembe a fa. Régebben sokkal több fa és erdő lehetett Európában és a világ más tájain is, és nagyon valószínű, hogy a méhek hozzászoktak ehhez. Következésképpen, a 21. századi méhek pusztulását kapcsolatba hozhatjuk a fák fogyásával, illetve a megmaradó fák növényvédő szerekkel való kezelésével. De miért lehet fontosabb a méhek megmentésénél a fa, mint más virágzó növények? Ebből született meg egy újabb hipotézisem a méhek 21. századi pusztulásával kapcsolatban.

Tehát, a fákat valószínűleg azért szeretik jobban a méhek, mert a munkájuk részben a lehetőségek felkutatásából, részben pedig a felderített lehetőségek kiaknázásából tevődhet össze (ahol a felderítés után a nagyobb lehetőségeket kiaknázó minden egyes méh kutató munkája megspórolható). Egy virágzó fa a méhek cége számára egy nagyobb prozsektet jelenthet jó pénzért, illetve mézért. Ez olyan, mint például egy férfidivat szabóság számára a végzős, ballagó középiskolásoknak való öltönyök varrása, tehát „jó üzlet”. Másrészt a véletlenszerű helyeken található kisebb virágzó növényeket már felkutatni sem egyszerű, és amennyiben ezekből nincsen elegendő, előfordulhat, hogy a keresés több energiát felemészt, mint amennyit a méhek nyerhetnek az így megtalált kisebb, illetve elszigetelt növények virágporával. Ennek megfelelően lehetséges, hogy a gyorsuló evolúció miatt már ezekkel a „kisebb munkákkal” nem is foglalkoznak, vagy csak a csapatuknak csak nagyon kis részét szánják ilyen célra, más lehetőséget pedig nem találnak egy adott időszakon belül.

Amikor a méhészek akácmézet kezdtek el termelni, az okot akár megértve, akár nem, de kísérleti módon igazolhatták ennek a filozófiának a hatékonyságát, miszerint a méhek számára a nagy prozsektek a kedvezőek, ahol sok a fa vagy pedig egybefüggő a természetes növényzet, hiszen, mint már írtam, ebben az esetben a keresésre nem kell sok energiát szánni. Az is érdekes, hogy a fák virágzása idején hogyan lehetett a méheknek idejük és erejük szinte minden beporzási munkát elvégezni, és mit csináltak akkor, amikor sokkal kevesebb volt számukra a „munkalehetőség”. Ebből a szempontból valószínűleg jobb lenne, ha többféle fajtájú fa, illetve összefüggő, de egy fajból származó növényegyüttes is lenne a környéken, ahogy a természetben is előfordul, és ahol a különböző növényfajok valószínűleg más és más időpontokban virágoznak. Illetve jó lenne, ha a méhek az elképzelhetően gyorsuló evolúció során nem szoknának hozzá ahhoz, hogy pl. csak akácfák állhatnak a rendelkezésükre, és más környezetbe való telepítés után nem felejtjenék el, hogyan kell természetes módon élni, mint ahogy a megszelídített ragadozó háziállatok is elfelejthetik a vadászó életmódot. A konkrét 21. századi méhpusztulásoknak tehát a fent leírt bölcsességek alapján újabb feltételezhető okait találhatjuk, amelyek leginkább az ökológiához tartoznak:

- Lehetséges, hogy a méhek egy része a méhészek tevékenysége miatt csak az adott méhészek által biztosított életkörülményekhez specializálódott, és a belső „agyuk” a háziállatokhoz, pl. kutyafajták testéhez hasonló módon átalakult, és a specializálódás után más helyzetbe kerülve már csak rosszabb teljesítményre lehetnek képesek, pl. az akácfák virágzásától eltérő időben keresés helyett csak pihennek, vagy ilyesmi. A specializálódásra pedig azért lehetett szükség, mert általánosan is kevesebb volt a rendelkezésre álló lehetőség, és ebben az esetben rövid távon a specializálódás növelhette a teljesítményüket.

- Lehetséges, hogy egyszerűen a méheket megmenteni szándékozó emberek nem értették meg, mi kell a méheknek úgy általában. Tehát lehet, hogy különféle virágokat ültettek a méhek közelében vegyesen, ahelyett, hogy létrehoztak volna egy növényfajból egy olyan csoportot, amelyeknek az egyszerre való virágzása legalább akkora „üzlet” a méhek számára, mint egy virágzó fa. Másrészt lehetséges, hogy fából is csak keveset és kevés fajtát hagytak meg a méhek közelében, és ezek a fák között még pl. szúnyogirtást is végeztek, vagy gyümölcsfák esetén növényvédő szerrel permetezhették meg azokat. Mivel nem csak a méhek, hanem más rovarok is szerethetik ezeket a „nagy prozsekteket”, különösen azután, miután a modern mezőgazdaság működése szinte csak nagy prozsektekből áll, a méhek 21. századi pusztulásának egyszerű oka lehet az „éhienség” és a megfelelő lehetőségek hiánya, még gyorsuló evolúció és genetikai mutációk nélkül is.

- Esetleg még azt is el tudom képzelni, hogy bizonyos állat- és növényfajok „kiterjesztett fenotípusa” nem támogatja azt, hogy a méhészek és a méhek, valamint az általuk kiválasztott fák szövetsége sikeres legyen, de ebbe most nem mennék bele.

- Korábban még volt egy alternatív ötletem is, miszerint a GPS és a műholdak, a mobiltelefonok, okostelefonok, a Bluetooth, a sokasodó tévé- és rádióadók, valamint a rádióhullámokat vagy hanghullámokat alkalmazó egyéb eszközök (pl. légi szonár, vagy titkos katonai- és kémeszközök) miatt a méhek tájékozódási képessége is romolhatott, pl. egy nagy erejű, de rövid ideig tartó, emberi fül számára nem hallható, de erős hanghullám miatt valamelyik érzékszervükre megsüketülhettek.

Összesen tehát négy új ötlettel szolgálhatok, hogy mi lehet a 21. századi méhpusztulások legfőbb oka. Ebből magához a hipotézishez csak az első két ötlet kapcsolódik, amelyeket most elég erősnek tartok a publikáláshoz, a másik két ötletre régebben gondoltam, és csak a teljesség kedvéért említettem meg azokat itt. De természetesen én is támogatom a méhpusztulások okairól szóló egyéb hipotézisek kutatását is, valamint a megoldási javaslatokat. Csak egyszerűen nem tartom valószínűnek, hogy valami kis biológiai ellenfél ószájú állat, vagy mikroorganizmus legyőzheti azokat a méheket, akik egyébként évmillióig kitartottak, hanem a problémát szinte kétséget kizáróan emberi tevékenységhez kötném. Másrészt azt sem tartom valószínűnek, hogy míg más ízeltlábúakat szándékosan sem sikerült kiirtani, addig a méheket, és csak a méheket valami ismeretlen eredetű vegyi anyag világszerte képes lenne pusztítani. Illetve, ha a korábbi magyarázatok megoldással nem szolgálnak, legalább új megoldásokkal lehetne kísérletezni.

2. Kiegészítések az előző cikkhez

Akiknek elküldtem az előző cikket, nem mind értették meg azonnal az üzenetemet, ezért írtam nekik némi pluszt, amit most akár ide is beírhatok. Szóval, a félreértések elkerülése végett, a méheknek természetesen nagyon fontos a természetes környezet, ami nagy területet ölel fel, de sok esetben nem fákat, és nem is egy fajta növényekből álló kerteket. De mégis azt kell mondanunk, hogy a természetben a növények természetes szaporodási lehetőségei olyanok, ami által egy adott területen valószínűleg egy adott növényfajból egy nagyobb mennyiség fog csoportosulni, nem csak különálló példányok. Ez a természetes eloszlás pedig teljesen hasonló az általam propagált egy (illetve kevés) növényfajtából álló kertekhez (illetve a fákhöz), amelyeket a méhek valószínűleg kedvelhetnek amiatt, hogy a felderítésre nem kell olyan sok energiát szánniuk, mint egyébként (hiszen a virágzó növények egy időben vannak egy helyen, és ezáltal még az illatuk is felerősödhet a távolban keresők számára, de ha egy méh rátalál a lelőhelyre, oda mehet a többi is, túlzott mértékű keresési idő ráfordítása nélkül). Így a keresésre fordított energia akár sokkal jobban megtérülhet, mint egyébként, ahol szélsőséges esetben talán a méheknek az év egyes szakaszaiban még magát a keresést sem érdemes megkísérelniük, olyan kevés virágzó növény van a környéken (egyetlen példányért pedig nem biztos, hogy megéri megtenni a hosszú utat, ha még ez a keresés miatt

kitérőket is igényel).

A lényeg tehát a természetes környezethez hasonló állapotok létrehozása a kiskertek esetében is. De az emberek a kiskertekbe sokszor csak egy-egy növényfajból néhány példányt ültetnek, és előnyben részesítik a különböző növényfajok és fajták változatosságát az adott területen, a méhek feltételezhető igényeivel (tehát a „nagy prozsektekkel”) szemben. Sőt, előfordulhat, hogy még maguk a méhek megmentését célul kitűző szakemberek is olyan tanácsokat adnak a lakosságnak, miszerint a kertbe több különböző növényfajt érdemes ültetni (amelyeket sok esetben nagyobb cégektől szerezhetnek be). Tehetik ezt ahelyett, hogy egy kertbe egy, vagy kevés fajtát ültetnének (de abból a fajtából jó sokat, akár házilag szaporítva pl. a virághagymákat, akár „seed saving” jellegű tevékenységgel is kombinálva az esztétikai és etikai előnyöket), viszont valahogyan megállapodnának abban, hogy a különböző kertekben más-más növényfajokról legyen szó. Bár, talán az sem baj, ha ez utóbbi feltétel nem teljesül, hiszen az embereknek még a fejlett technológia előtt is általában volt annyi esze, amennyi a munkamegosztáshoz szükséges (és ezáltal valószínűleg nem halt ki, ami ritka volt, hiszen a ritkaságból eredően értékkel ruházódott fel).

3. BUGONIA, talán alternatív lehetőség a méhek megmentésére

Az angol WikiPedia-ban olvastam a „Bugonia” c. szócikket, ami szerint új méheket teremthet az, ha feláldoznak egy marhát vagy egy oroszlánt, és a tetemet nem hagyják semmiféle más élőlény által elfogyasztani. Ekkor az ókori hiedelmek szerint a tetemből adott mennyiségű idő eltelése után méhek kelnek ki. Ez pedig Arisztaiosz (Aristaeus), Apollón (Apollo) fiának a története beszéli el (akit az ógörögök istenként tiszteltek, abban az időben is amikor a méhek szintén pusztulófélben lehettek), oroszlán esetében pedig talán a bibliai Sámson története (utóbbi esetben pedig még talán méz is járt a méhek mellé). A tudomány mai állása szerint ezek a méhek nem igazi (mézelő) méhek, hanem méhekhez hasonló ízeltlábúak, amelyek nem szerveződnek méh-társadalomba, és ezáltal nem triviális, hogy ezáltal megmenthető-e a méhek által beporozandó növények, de talán vészhelyzetek esetén egy próbát megérhet. A méheknek talán ugyanúgy elégük van az ő civilizációjukból, mint pl. az öngyilkos japánoknak az övékből (ahol kb. a legfejlettebb a technológia), és talán több szabadságra vágnak, amelyet a „feltámadás” talán lehetővé is tesz a számukra, legalábbis elegendő okkult előképzettség alapján nem zárható ki ez az értelmezési lehetőség sem. Ahhoz hasonlóan, ahogyan a halott Jézus Krisztus húsának megevése támasztotta fel az ókori embereket (és bennük Jézus Krisztust) a Biblia szerint, lehetséges, hogy a különböző fajok között az ökológiai körforgáson alapuló (viszonylag igazságos) fogyasztási kapcsolat szükséges az életenergia fenntartásához a különböző fajokban (legalábbis információ-átadás szintjén), és talán a vámpírok is ebből az ókori hitből alakulhattak ki, ahol Románia (Transzilvánia, a vámpír-legendák jellemző színhelye) területileg közel is van a bugoniát gyakorló kultúrákhoz.

Másrészt itt még a dolog működéséhez lehet, hogy szükséges egy olyan ágens, mint Arisztaiosz (Apollón ögörög isten fia), akinek a paranormális képességei talán képesek lehetnek a „Materialization”, azaz „Megtestesülés” (materializáció) nevű paranormális csodát produkálni, legalábbis egyszerűbb lényekre vonatkozóan (talán legyekkel is előfordulhat ilyesmi). De ez a csoda létrejötte talán attól is függhet, hogy az emberiség megérdemli-e, és hosszú távon hogyan járunk jobban: ha lesz egy nagy válság a méhek elhullása miatt, vagy ha nem, és a technológia fejlődése megy-e tovább az eddig megkezdett útján, a globális piactól hajtva. A BUGONIA tehát valószínűleg várhat, de talán az egy növényfajtás kertekből már többet kellene létrehozni ahelyett, hogy az emberi túlnépesedés növekedését finanszírozzuk.

4. BUGONIA, mint lehetséges magyarázat a kaptárkövekre

Egy reggel egy érdekes cikket olvastam a „kaptárkövekről”, más szóval „vakablakos emléksziklákról” (amelyek Magyarországon pl. Eger közelében Szomolyán lelhetőek fel nagy mennyiségben), ezek kaptár alakú nagy sziklába vájt üregeket tartalmaznak (és állítólag már az időszámításunk szerinti 4-5. században is készültek). A fényképek alapján a sziklába vájt üregek alkalmasak lehetnek álló helyzetben holttestek eltemetésére, és a holttestek fából készült fedéllel való elfedésére. Valóban (az üregek méretéből ítélve) a temetkezés is az egyik legvalószínűbb hipotézis az üregek eredeti céljára, és mint olyan, kapcsolatban állhat akár a Arianizmussal is, mint a kereszténység egyik irányzatával (a testek felemelésével kapcsolatban, ahol a mumifikálással megőrzött holttestek szellemét a holttestük épsége tartja a világban a feltételezhető ókori egyiptomi hitvilág szerint, és ezt talán felerősítheti a szelekhez való közelség). Később talán a holttesteket eltávolították, és az üregek újrahasonosításaképpen pl. „Szűz Mária” vagy „Jézus Krisztus” szobrát odahelyezve oltárként is használhatták azokat (bár ez a lehetőség az egy helyen lévő üregek nagy száma miatt nem lenne praktikus). De mi köze ennek a „kaptárkö” elnevezéshez, illetve ahhoz a hipotézishez, miszerint az üregekben, vagy azok környékén méhészeti tevékenység is folyt? A méhészettel kapcsolatos hipotézist megerősíteni látszik a BUGONIA leírása, miszerint a pusztulófélben lévő méheket úgy igyekeztek megmenteni, ahogyan az ókori görög mitológia szerint Apollón fia, Arisztaiosz tette azt (és amiről már írtam), tehát egy emlécsállat feláldozása (vagy akár egy ember eltemetése) után a tetemet semmi más élőlény által nem engedték elfogyasztani, és ezután méhek, vagy ahhoz hasonló rovarok keltek ki belőlük. Ha pedig így van, akkor a kaptárkövek nagy száma talán közvetett bizonyítékot is jelenthetne a bugonia módszerének működőképességére. Arisztaioszt egyébként többen Noéval hozhatják összefüggésbe, és ennek talán éppen a „vakablakos emléksziklák” lehetnek az okai (ne feledjük, hogy Noé bárkájának története más népek Özönvíz-mítoszaiban szólhat hegyről, illetve a hegyen lévő fáról is, és ebben az esetben az Özönvíz-mítosz talán éppen azért született, hogy megkönnyítse az emberek feláldozását a BUGONIA céljából, vagy talán Noé esetében visszafelé sülhetett el az áldozat, hiszen igaz emberről lehetett szó). De a BUGONIA nem az egyetlen kapcsolat a méhészettel! Az is lehet, hogy a keleti síkságokról bejövő, a hét vezér arkhóni erényeiből ítélve ógörög eredetű hagyományokkal is rendelkező Honfoglalók ki szerették volna próbálni a bugonia működőképességét egy ilyen kaptárkö készítésével, de az nem használt (és nem is terjedt el még jobban). Másrészt talán a táltos vagy sámán sem szerette volna elveszíteni a szavahihetőségét, ezért alternatív magyarázatot találhatott az üregek készítésének céljára: legyen az csak emlékeztető a későbbi korok számára (a próféciák írásban való megfogalmazása helyett a „jeles kövek” nevű módszer alkalmazásával, talán a méhek szerveződésének megfigyelése alapján az emberi civilizáció irányának kockázataira utalva), vagy legyen az a megemlékező figyelem mágikus hatalmából fogva a mítosz valóra váltásának hosszú távú eszköze. De ez a két lehetőség, mint a kaptárkövek egy helyen való elszaporodásának magyarázati kísérlete mégsem tűnik olyan életszerűnek, mint az, hogy esetleg a bortermelő vidékeken található pincékhez (mint hétvégi házakhoz) hasonlóan, (hordós) bor vagy méz, és egyéb kincsek tárolására alkalmas (jól őrzött) „széfek” lehettek a kaptárkövek egy adott területen való elszaporodásának okai (a tokaji borvidék pedig nincs is túl messze Szomolyától). Azért kerülhetett tehát egy területre sok belőlük, mert így könnyebb lehetett azokat őrizni, hiszen az erdős hegyi tájakon az őrizetlenül hagyott otthonokban a máshol dolgozó nép könnyen mozdítható (kis helyet foglaló és tartós) értékei nem voltak biztonságban. Összefoglalva, háromféle magyarázatot találtam a kaptárkövekre, és azok mennyiségi eloszlására:

- mumifikáció elvei szerinti temetkezés (talán a bibliai Jákob is ilyen „barlangba” került)
- BUGONIA (és Noé) története alapján a sziklák teljes kompozíciója jelezheti a mítoszt
- értékek tárolására alkalmas jól (horrorral is) őrzött korabeli széfek természeti bankjai

A három közül csak az egyik értelmezési lehetőség ad reményt a pusztuló méhek megmentésére, ez viszont talán eredhet a másik két értelmezési lehetőség valamelyikéből (vagy azok kombinációjából) is (hogyan lett a hullákból méz). Ezért is lenne fontos, hogy a pusztuló méhek megmentése érdekében olyan racionális megoldást (is) keressünk, mint amit korábban (a fájl elején) leírtam, vagy ami a problémán dolgozó szaktekintélyek publikációi alapján valószínűsíthető. Ez utóbbi pedig eléggé köztudott már, nyilvánvalóan a méhek számára elérhető természetes környezet nagyságát minél inkább vissza kell állítani, a környezetet és a természetes élővilágot (ezen belül is a méheket) károsító vegyszerek mennyiségét csökkenteni érdemes, és a természetben lévő (méhekre káros) invazív fajok és egyéb állatok ökológiai egyensúlyát is meg kell fontolni. De itt az az érzésem, hogy komplex problémáról van szó, hiszen az emberiség környezetkárosító tevékenysége is komplex, és ilyen módon a megoldás is komplex, tehát a felsorolt megoldási lehetőségek mindegyike segíthet egy kicsit a méheknek, beleértve az általam leírt javaslatokat is.

5. Ami az egészből nagyon fontos lehet

Ha tehát racionálisan gondolkodunk, és a BUGONIA nem működik, akkor elég valószínű, hogy a dokumentumomban leírtak nélkül is megmenthetőek lennének a méhek (csupán a természetes környezet és a természetes élővilág számára rendelkezésre álló területek növelésével), hacsak be nem igazolódik az a félelmem, ami a házasított méhek elkorcsosulását és túlzott specializációját képezi el. Hiszen a házasított méhek rövid távon talán úgy adnak több mézet, ha a feladatra optimalizálódnak, de ezzel a specializációval talán elveszíthették az általános képességeik (és ösztöneik) egy részét.

6. Mi köze van ennek a kereszténységhez?

Talán segíthet annak megértésében, hogy miért volt Noé Özönvíz-története annyira elterjedve a primitív törzsek körében világszerte. Ezt a történetet sokan a Bibliából ismerjük (azon belül is Teremtés könyvéből), de a zsidó, keresztény és iszlám vallásoktól függetlenül is megtalálható Kínában (a „Változások könyvével” kapcsolatban), az ókori görögök mitológiájában és a Föld bolygó kevésbé fejlett, a történeteket szájhagyomány útján továbbadó népei között (legalábbis korábban olvastam egy olyan dokumentumot, ami az ilyen történeteket gyűjtötte össze).

VII. Tanácsok szegény, de tehetséges embereknek 7 pontban

1. Az alkalmazotti munka és a pusztán munkaidő letöltése alapján kapott bér általában nem olyan élvezetes, mint az olyan munka, ahol a siker gyümölcseiből is a befektetett energia arányában részesülünk, és ennek megfelelően kihívást jelent a feladat. Fix munkaidőben való alkalmazottaknál nincs állandó motiváció a jobb teljesítményre, hiszen a cég sikere nem mindig jelenti az alkalmazott személyes sikerét is egyben, és ez inkább kötelességet, mint lehetőséget jelent. Ebben a formában az ember nem igazán használhatja az agyát, illetve ha használja is, döntéseket általában nem hoz, így emberi méltósága csak ritkán teljesezhet ki. A munkaadó általában maga szabja meg a munkaszerződés feltételeit, és sok esetben, mivel a magas munkanélküliség idején az embereknek szüksége van pénzre, a munkavállalók számára túlságosan kedvezőtlen feltételekkel alkalmaz embereket, aminek csak a törvény tud gátat szabni, de a törvényhozók sem gondolhattak mindenre. Másrészt előfordulhat, hogy néhány munkaadó még ennél is tovább megy, és az általa a munkavállalók számára nyújtott kedvezőtlen feltételeket, például a titoktartási kötelezettséget arra

használja fel, hogy ő maga könnyebben megszeghesse a törvényt, és több pénz maradjon neki a saját szórakozásának finanszírozására. Így hát felmerül az igény a szegények számára jobb és élvezhetőbb munkakörülmények biztosítására. Mi lehet erre a megoldás? Fekete Árpád programja:

2. Az alkalmazotti munkaidőt érdemes lecsökkenteni heti 30 órára vagy az alá (mint például Svédországban tették), és csak a minimális célokat, a túlélést és a biztos, kiszámítható jövedelmet kell ezzel teljesíteni, a jövedelem többi részének nem kell ebből származnia. A biztos megélhetéshez és a létbizonytalanságból eredő stressz elkerüléséhez tehát jó, ha van fix alapláb, ami esetünkben a heti 30 órás munkáért kapott bért jelentheti. Ezzel egy időben növelni kell a relaxációra és/vagy a családi életre fordított időt, hogy az ember mindig jól nevelt, egészséges, kipihent és viszonylag boldog legyen, stb. Pl. a 19. században a nők főleg házimunkát végeztek.

3. Viszont, nem lehet mindig pihenni sem, tehát ha csak 30 óra lesz a heti fix munkaidő, akkor maradni fog idő valami másra. Ilyenkor lehet elvégezni a saját döntéseink által megszült munkát, amelyet ha saját döntéseink szülnek, akkor kihívásnak fogható fel és örömet is tud okozni, hiszen a siker általában örömet okoz az embernek. Sajnos a saját döntéseink által megszült munkára általában korlátozottak a lehetőségeink. Ilyen kis heti munkaidőre pénzügyileg általában nem éri meg vállalkozást alapítani, de ha nem vállalkozik az ember, akkor meg nem igazán lehet terméket vagy szolgáltatást legálisan eladni, ezért sokszor alternatív pénzkeresési formák után kell néznünk.

4. Amikor a pénzkeresés alternatív formáiról van szó, akkor olyan lehetőségeket keresünk, ahol a törvény lehetővé tesz nem munkaviszonyból, de nem is számlaképességből származó jövedelmet. Így válhat az emberből valamilyen művész (pl. író, költő, festő, szobrász, zeneszerző, esetleg énekes, zenész, táncos, színész, humorista), akinek jövedelme a műve (vagy a róla készült felvétel) jogdíjaiból (és/vagy a fellépéseiből) származik, vagy pedig sportoló, akinek a jövedelme az állami vagy szponzori támogatásokból, valamint a versenyeken nyert díjakból tevődhet össze (ehhez pedig nem mindig szükséges jó fizikum és nagy befektetés, pl. sakk, bridzs, darts, billiárd, asztalitenisz, sportlövészet esetében). Ritkán akár még feltaláló is válhat az emberből, akinek a jövedelme szabadalmak jogainak átengedéséből ered, de ez utóbbi forma már inkább az üzleti élettel kapcsolatos, tehát több eséllyel indulhatnak benne a gazdagabbak. Itt még azt lehet megpróbálni, hogy az ember kreativitással, sok publikációval és kommunikációval olyan hírnevet épít magának, amely megkönnyíti számára egy későbbi jobb álláslehetőség sikeres megpályázását.

5. Illetve, ha csak a jövedelemkiegészítés a fontos (nem pedig a karierváltás), akkor erre léteznek egyéb lehetőségek, mint például ingyenes (promóciós, több vásárlást ösztönző) nyereményjátékok (amelyek feltételeire egyébként érdemes vigyázni), valamint magánszemélyeknek szóló (pl. irodalmi, esszé, fotó, videó, design, programozói) pályázatok (versenyek), ezek között egy kevés magyar és rengeteg nemzetközi, utóbbiak általában angol nyelven, tehát ide nyelvtanulás is kellhet.

6. Nem várható el, hogy az egész lakosság szabadidejében a művészettel, sporttal, innovációval, kommunikációval, pályázatokkal vagy nyereményjátékokkal foglalkozzon, és nem is mindenki elég kompetens ezeken a területeken. Jogosan merül fel tehát az igény, hogy a többi ember számára is lehetővé tegyük az olyan, saját döntésükből megszülnendő munkát, amelyet pénzügyileg is érdemes lehet másodállás helyett (gyanánt) végezni. A régi korokban a családok nagy részének volt saját földje, és azt vetettek bele, amit csak akartak, vagy pedig még régebben, oda mentek vadászni, halászni, gyűjtögetni és harcolni, ahova csak akartak, az efféle szabadság pedig az emberi lélek igénye (az alkalmazotti, beosztotti státusszal szemben). Innen jött az ötlet,

hogyan kellene oldani valahogy, hogy bárki bármilyen terméken vagy szolgáltatáson dolgozhasson a szabadidejében (bármilyen kicsi is ezen idő mértéke), és azt eladhassa az egyéni vállalkozás teljes munkaidőt (vagy még többet, illetve kölcsönfelvételt) igénylő magas fix költségei nélkül. Erre az egyik megoldási lehetőség a politikai törvényjavaslat, ami egyébként nem triviális, tehát nem könnyen alkotható meg. Azért nem könnyű egy ilyen törvény megalkotása, mert az ilyen kicsi munkák megadóztatása, illetve az adózás leellenőriztetése nehéz. Erre megoldást jelenthet a szociális innováció, például Fekete Árpádnak az jutott eszébe, hogy minden településen rendszeresíteni kellene egy (vagy több) helyszínt, ahol az ilyen módon (szabadidőben) termelt termékek vagy szolgáltatások eladhatók, és az eladással egy időben az adó egyszerű módon azonnal levonásra kerülhet, viszont a máshol történő értékesítés adócsalásnak minősülne, kivéve azokat az eseteket, amelyek ma sem számítanak annak (pl. nem kereskedelmi célból való használt cikk eladás). De Fekete Árpád nem politikus.

7. Ha az említett problémára nem születik politikai megoldás, még el lehet képzelni a következőt:

– Első lépésben a hasonló igényű emberek számára létrehozni egy szervezetet, ami valószínűleg "szövetkezet" lenne, de ez attól is függ, hogy a törvény mit és hogyan enged csinálni másik (ebben az esetben a munkavállaló által egyénileg kiharcolt módon napi 6 órás) munkaviszony mellett. Legrosszabb esetben ilyen konstrukció megalkotása lehetetlen, és ebben az esetben valóban szükséges lehet a politikai megoldás, de remélhetőleg, az Internetes anyagokkal és jogászokkal való konzultáció után lehet találni valamilyen megoldást megfelelő szervezet alapítására.

– Akinek csak naponta kb. 1-2 órája van a saját döntései által megszült projektekre, az beléphet az említett szervezetbe, és az általa létrehozott értéket a szervezeten keresztül értékesítheti. Ez olyan, mint az értékesítési szövetkezet, csak teljesen különböző fajta, egymástól független termékekre és szolgáltatásokra.

- Tehát a szervezet egyedül csak arra való lenne, hogy megkönnyítse az olyan eredeti, a munkavállaló saját döntéséből megszületett munka értékesítését, amelyre az egyéni vállalkozás alapítása nem járható út, a túl nagy kockázat, vagy a dologra fordított kis mennyiségű munkaóra miatt (hiszen egy átlagembernek a megélhetésért is dolgoznia kell, tehát nem minden munkaórája áll a vállalkozás alapítás rendelkezésére, hacsak kölcsönt nem vesz fel, de épp a kölcsön felvétele miatt lehet korunk vállalkozóit kevésbé etikusnak tekinteni). A szervezeten keresztül például bárki korrepetálhatna bárkit, és egyéb ilyen gyakran előforduló kis alkalmi szolgáltatásokat is meg lehetne oldani legálisan, amelyekre az egyéni vállalkozás alapítása nem jellemző a várható jövedelem kis mértéke vagy a kiszámíthatatlanság miatt, a megbízási szerződés pedig más okból nem alkalmas (pl. fordítás, újságírás, Google AdSense, ruha alakítás, favágás, metszés, fűnyírás, kutyasétáltatás, állatok alkalmi etetése, böllér, alkalmi gyermekfelügyelet, bevásárlás, sofőr, Mikulás), amelyek fel is lennének sorolva a szervezet dokumentumaiban, mint ötletek, de eredeti ötletekkel is jöhetnének tagok, például újfajta termékek gyártásával: új képzőművészeti, újrahaznosított, vagy barkácsolt termékekkel, vagy amelyek ajándéktárgynak alkalmasak.

- Ehhez viszont szükséges lehet egy jogi apparátus megalkotása, és érdekesebb lehet egy ilyen jogi apparátus megalkotásával foglalkozni, mint például írni egy könyvet a kommunizmusról. Ez magában foglalja például a szövetkezetet vagy szervezetet definiáló összes belső szabályt, iratot, stb. és az összes jogszabályt és buktatót megismerni ezzel kapcsolatban. Hasonló példák az Internetes szabadúszó távmunkát biztosító weboldalak, amelyek szintén alkottak egy jogi apparátust, amit megvalósítottak a gyakorlatban, és elég jól sikerült nekik.